

RAPORT Z WIZYTACJI

(ocena instytucjonalna)

na Wydziale Filozofii Chrześcijańskiej
Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie
dokonanej w dniach 28 lutego – 2 marca 2013 r.

przez zespół oceniający Polskiej Komisji Akredytacyjnej (PKA) w składzie:
przewodniczący: dr hab. Krzysztof Pulikowski - członek PKA

członkowie:

- prof. dr hab. Zofia Ratajczak (ekspert PKA),
- dr hab. Andrzej Kaniowski (ekspert PKA),
- mgr Wojciech Wrona (ekspert PKA ds. jakości),
- mgr Izabela Kwiatkowska-Sujka (ekspert PKA ds. formalno-prawnych),
- mgr Jerzy Springer (ekspert PKA, przedstawiciel pracodawców),
- mgr Anna Mrozowska (ekspert PKA, przedstawicielka KRD).
- Monika Narloch (ekspert PKA, przedstawicielka PSRP).

Informacja o wizytacji i jej przebiegu

Polska Komisja Akredytacyjna po raz pierwszy (z własnej inicjatywy) przeprowadziła ocenę instytucjonalną na Wydziale Filozofii Chrześcijańskiej Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie. Bieżąca ocena instytucjonalna poprzedzona była oceną jakości kształcenia dokonaną na kierunkach: „filozofia”, „psychologia” oraz „ochrona środowiska” (oceny pozytywne) na podstawie przepisów obowiązujących do 30.09.2011 r.

Wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą oceny PKA. Natomiast raport Zespołu Oceniającego został opracowany na podstawie: przedłożonego przez Uczelnię raportu samooceny, a także przedstawionej w toku wizytacji dokumentacji, wizytacji zaplecza naukowo-dydaktycznego, jak również spotkań i rozmów przeprowadzonych z Władzami Uczelni i Wydziału oraz pozostałymi interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi.

Załącznik nr 1 Podstawa prawna wizytacji

Załącznik nr 2 Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego.

1. Strategia określona przez jednostkę¹

Wydział Filozofii Chrześcijańskiej (WFCh) należy do najstarszych wydziałów Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie, wchodził w skład Akademii Teologii Katolickiej od chwili jej powołania w 1954 r. Przez wiele lat kształcił tylko na jednym kierunku studiów – filozofii. W 1982 roku został powołany drugi kierunek studiów – psychologia, następnie w 2002 roku wyodrębnił się trzeci kierunek studiów – ochrona środowiska. Później (2008 r.) powstał jeszcze kolejny kierunek – biologia, który od roku akademickiego 2009/10 został przeniesiony na nowo utworzony Wydział Biologii i Nauk o Środowisku. Obecnie prowadzone kierunki studiów są przyporządkowane trzem instytutom: Filozofii, Psychologii oraz Ekologii i Bioetyki.

Wydział na trzech kierunkach studiów kształci nieco ponad 10% wszystkich studentów na UKSW, zarówno w formie stacjonarnej, jak i niestacjonarnej. Podobny udział (11,2%) ma w kształceniu podyplomowym Uczelni. Na podkreślenie zasługuje bardzo duża liczba doktorantów studiów stacjonarnych (133 osoby), co stanowi ponad 20% wszystkich doktorantów tej formy studiów na UKSW.

Wydział posiada pełne uprawnienia akademickie do nadawania stopni naukowych doktora i doktora habilitowanego zakresie filozofii oraz psychologii, w ostatniej ocenie parametrycznej uzyskał kategorię A, co stawia go na ważnej pozycji wśród jednostek naukowo-dydaktycznych.

Tabela nr 1. Liczba osób kształcących się w Uczelni i ocenianej jednostce (2012/2013).

Forma kształcenia	Liczba studentów				Liczba uczestników studiów doktoranckich		Liczba słuchaczy studiów podyplomowych	
	uczelni		jednostki		uczelni	jednostki	uczelni	jednostki
	I st.	II st. ²	I st.	II st. ²				
studia stacjonarne	6836	5584	451	831	649	133	-	-
studia niestacjonarne	1846	2819	70	421	290	-	685	77
RAZEM:	8682	8403	521	1252	939	133	685	77

Załącznik nr 3 Informacja o kierunkach studiów prowadzonych w jednostce oraz wynikach dotychczasowych ocen jakości kształcenia

¹ Punkty 1 – 8 wraz z podpunktami odpowiadają kryteriom określonym w statucie Polskiej Komisji Akredytacyjnej.

² Należy także uwzględnić studentów jednolitych studiów magisterskich.

1) **Strategia rozwoju jednostki jest zbieżna z misją i strategią uczelni oraz uwzględnia politykę zapewniania wysokiej jakości kształcenia**

Uczelnia posiada strategię zatwierdzoną Uchwałą nr 38/2003 Senatu Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie z dnia 20 listopada 2003 r. „**Strategia rozwoju Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie w latach 2003 – 2020**” Jest to dokument powstały w cztery lata po powołaniu Uczelni i główne jego zapisy dotyczą spraw inwestycyjnych i organizacyjnych związanych z tworzeniem bazy materialnej. Szczegółowe zapisy w zasadzie nie wykraczają poza rok 2010. Strategia ta wymaga pilnej aktualizacji, a zgodnie z informacjami przedstawionymi przez Władze Uczelni prace te są na ukończeniu. Drugim dokumentem jest **Misja Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie** przyjęta Uchwałą Nr 80/2011 Senatu Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie z dnia 16 czerwca 2011 r. W swojej misji Uczelnia powołuje się wieloletnie dziedzictwo swojej poprzedniczki – Akademii Teologii Katolickiej oraz wskazuje kierunek swojego rozwoju, którego celem jest kształcenie i prowadzenie badań naukowych z poszanowaniem prawa i wiary chrześcijańskiej, jak też wskazuje na konieczność uwzględniania wartości chrześcijańskich w badaniach, edukacji i wychowaniu niezależnie od zmieniających się warunków polityczno-gospodarczych i społecznych.

Wydział posiada **Strategię rozwoju Wydziału Filozofii Chrześcijańskiej UKSW na lata 2012-2016** przyjętą uchwałą Rady Wydziału w dniu 8 listopada 2012 roku. W dokumencie tym określono misję Wydziału, cele strategiczne i operacyjne oraz kierunki rozwoju poszczególnych instytutów, studiów doktoranckich i studiów podyplomowych. Wydział, podobnie jak Uczelnia, odwołuje się do swojej prawie 60-letniej tradycji. Na pierwszym miejscu znajduje się *”kształcenie i prowadzenie badań naukowych na możliwie najwyższym poziomie”* i jednocześnie *„kształtowanie mądrych, krytycznie myślących elit intelektualnych; kształtowanie postaw rzetelności intelektualnej i moralnej wraz z odwołaniem się do wartości chrześcijańskich”*. Misja Wydziału jest w pełni zbieżna z celami sformułowanymi w Misji Uczelni. Znacznie trudniej jest ocenić zbieżność strategii przyjętej przez Wydział ze strategią Uczelni ponieważ praktycznie dokumenty te dotyczą różnych okresów czasowych i zupełnie innych uwarunkowań materialnych Uczelni i Wydziału.

Wydział sformułował cztery cele strategiczne dotyczące: kształcenia, nauki, zarządzania i współpracy z otoczeniem. W strategii Wydziału położono znaczny nacisk na jakość kształcenia, w tym WSZDJK oraz współpracę z interesariuszami zewnętrznymi. Działania te są realizacją bardzo ogólnych zapisów Strategii Uczelni, a w przypadku współpracy z interesariuszami niejako ją wyprzedzają. W obszarze kształcenia Strategia Uczelni skupiała się na stworzeniu godnych warunków materialnych do prowadzenia procesu dydaktycznego.

Cele te zostały uszczegółowione dla trzech Instytutów wchodzących w skład Wydziału i odpowiadających za kształcenie na jednym z kierunków. W odniesieniu do studiów doktoranckich w strategii kładzie się duży nacisk na kształtowanie relacji „*mistrz-uczeń*” oraz utworzenie studiów interdyscyplinarnych oraz studiów prowadzonych w języku obcym.

Strategia Wydziału jest skonstruowana prawidłowo, zawarta niej misja jest w pełni zbieżna z misją Uczelni, przedstawione w niej cele odpowiadają wyzwaniom, jakie stawia przed tego typu jednostkami współczesny rozwój nauki i kształcenia. Na jednym z pierwszych miejsc stawia ona jakość kształcenia i badań, co świadczy o prawidłowym podejściu jej autorów do planowania rozwoju Wydziału. Strategia i podejście Władz Wydziału do zagadnień związanych z podnoszeniem jakości kształcenia dają podstawę do jednoznacznie pozytywnej

oceny w tym zakresie. Pewną wadą tej strategii jest brak wymiernych czynników pozwalających na bieżąco kontrolować realizację przyjętych założeń.

2) jednostka opracowała koncepcję kształcenia obejmującą studia I i II stopnia, studia doktoranckie i podyplomowe, zwane dalej „studiami”, spójną z jej celami strategicznymi

Wydział opracował spójną koncepcję kształcenia, opartą na Krajowych Ramach Kwalifikacji, obejmującą wszystkie formy studiów, w tym doktoranckie i podyplomowe. O ile dwa kierunki studiów (filozofia i psychologia) są ściśle związane z wieloletnią tradycją Wydziału, o tyle kierunek ochrona środowiska jest nie tylko stosunkowo „młodym”, ale również nieco odbiegającym od głównego nurtu kształcenia oraz badań naukowych prowadzonych na Wydziale. Jednak dość oryginalna koncepcja kształcenia oparta na połączeniu nauk biologicznych i humanistycznych sprawia, że zasługuje ona na wysoce pozytywną ocenę. Absolwent tego kierunku znacząco się różni od osób uzyskujących dyplom ukończenia tego kierunku na uczelniach np. technicznych, czy przyrodniczych, jednak jego specyficzne umiejętności pozwalają na znalezienie miejsca na rynku pracy, co zostało potwierdzone przez pracodawców w bezpośrednich rozmowach w czasie spotkania z interesariuszami zewnętrznymi.

3) jednostka identyfikuje swoją rolę i pozycję na rynku edukacyjnym, uwzględniając znaczenie jakości kształcenia

Wydział prawidłowo postrzega swoją rolę na rynku edukacyjnym wynikającą chociażby z położenia w mieście stołecznym dającym pewne możliwości (chęć studiowania w stolicy), ale również ograniczenia np. stosunkowo wysokie koszty utrzymania. O pozycji Wydziału świadczy wysoka kategoria otrzymana w ostatniej ocenie parametrycznej, a przede wszystkim funkcje i stanowiska jakie zajmują absolwenci Wydziału, a także jego pracownicy. O prawidłowości postrzegania swojej roli świadczy prawidłowo sporządzana analiza SWOT. Jako jedną z głównych mocnych stron wskazano czytelne procedury dotyczące zapewnienia i doskonalenia jakości kształcenia.

4) wewnątrzni i zewnątrzni interesariusze uczestniczą w procesie kształtowania oferty edukacyjnej jednostki oraz budowaniu wysokiej kultury jakości kształcenia

Studenci wizytowanej jednostki są włączeni w proces kształtowania oferty edukacyjnej jednostki. Uczestnicząc w posiedzeniach Rady Wydziału i Komisji Dydaktycznej mogą wyrażać swoje zdanie na temat programów studiów. Zdanie studentów brane jest pod uwagę przez Władze Wydziału. Przedstawiciel studentów włączony był również w prace Zespołu Przygotowującego Misję i Strategię WFCh.

Troską Wydziału jest także zarządzanie wydziałowym systemem zapewnienia i doskonalenia jakości kształcenia, aby przedstawiciele obszaru definiowanego jako otoczenie brali również udział w tym ważnym procesie. Absolwenci różnych kierunków studiów uczestniczą w procesach zarządzania na różnych szczeblach administracji państwowej, samorządowej czy komercyjnej, są czynni w wielu obszarach pomocy społecznej, pomocy psychologicznej, edukacyjnej. Oceniana jednostka na przestrzeni wielu lat zidentyfikowała i wyłoniła z otoczenia interesariuszy, z którymi utrzymuje różnorakie kontakty. Z pierwotnej bazy kontaktów nieformalnych Wydział w naturalny sposób wyłonił i rozszerzył listę firm uczestniczących w procesie budowania i podnoszenia kultury kształcenia. Angażowanie i angażowanie przedstawicieli otoczenia w system kształtowania oferty edukacyjnej nadaje sens działaniom i jest zgodny z wieloma oczekiwaniami i potrzebami nowoczesnego społeczeństwa. Wydziałowy system zapewniania i doskonalenia jakości kształcenia opiera się

na procedurach umożliwiających aktywizowanie przedstawicieli interesariuszy zewnętrznych. Są oni reprezentowani w komisjach dydaktycznych, gdzie zwracają uwagę na treści praktyczne. Inną formalną stroną kontaktów są ankiety. Pozytywnie należy ocenić dobór zagadnień na jakie pracodawcy, biorący czynny udział w życiu gospodarczym, zwracają szczególną uwagę. Dotyczą one wiedzy, umiejętności, oczekiwań i kompetencji kandydatów na przyszłych pracowników. Również pozytywnie ocenić należy fakt szerokiego propagowania ankiety na obszarze całego kraju oraz pośród firm działających w obszarach zbieżnych z kierunkami kształcenia. Zwrot ankiet na poziomie 30-40% należy uznać jako zadowalający. Ankiety kierowane i pozyskiwane od pracodawców dobrze korespondują z ankietami kierowanymi do studentów. Mimo pierwotnych zastrzeżeń studentów co do rzeczywistej anonimowości ankiet, po wyjaśnieniach udzielonych studentom przez władze Wydziału dało się zauważyć, iż zwiększyła się chęć udziału studentów w tej formie kontaktów. Kolejną postacią formalnego udziału przedstawicieli otoczenia w procesie kształtowania jakości kształcenia są organizowane raz w roku spotkania. Dyskusje podczas poszczególnych spotkań kierunkowych są protokołowane i zakończone wnioskami dotyczącymi uwarunkowań rynku pracy, sylwetki absolwenta oraz przyszłych działań. Ostatnim elementem wnikania interesariuszy zewnętrznych w system budujący jakość są opinie. Interesariusze zewnętrzni reprezentują nader szerokie spektrum dziedzin i aktywności zawodowych, co koresponduje z szerokim zakresem kształcenia realizowanego na wizytowanym Wydziale. Obejmuje ono takie zakresy jak: edukacja ekologiczna, działalność wydawnicza, edukacja dzieci i młodzieży, zarządzanie i bankowość, rynek pracy, sport, pożarnictwo, samorząd, stosunki międzynarodowe, kinematografia, farmaceutyka, psychologia, pomoc socjalna, medycyna oraz bezpieczeństwo publiczne. Wielość podmiotów uczestniczących w procesie, jak również trafność treści gwarantuje przenikanie informacji istotnych z otoczenia społeczno-gospodarczego do systemu budującego wysoką kulturę jakości. Biorąc powyższe pod uwagę należy uznać, że działania podejmowane przez Wydział w zakresie udziału interesariuszy zewnętrznych w formułowaniu i realizacji strategii jednostki, w tym budowaniu wysokiej kultury jakości, są w pełni zadowalające.

Ocena końcowa 1 kryterium ogólnego³ W PEŁNI

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

- 1) Strategia rozwoju Wydziału Filozofii Chrześcijańskiej jest zbieżna z misją UKSW, stawia na pierwszym miejscu dbałość o wysoką kulturę jakości. Ze względu na brak aktualizacji strategii Uczelni, nie można jednoznacznie ocenić zbieżności tych dokumentów.**
- 2) Wydział posiada spójną koncepcję kształcenia, obejmującą wszystkie formy studiów realizowane w jednostce, ważną jej cechą jest dbałość o wysoką jakość w porozumieniu z otoczeniem społeczno-gospodarczym.**
- 3) Wydział prawidłowo identyfikuje swoją pozycję na rynku edukacyjnym, trafnie ocenia szanse i zagrożenia.**
- 4) Spektrum działań podejmowanych przez Wydział w zakresie włączenia interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych w proces formułowania i realizacji strategii jednostki, w tym budowania wysokiej kultury jakości, jest w pełni satysfakcjonujące.**

³według przyjętej skali ocen: wyróżniająco, w pełni, znacząco, częściowo, niedostatecznie.

2. Skuteczność stosowanego wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia

- 1) Struktura podejmowania decyzji w zarządzaniu jakością jest przejrzysta i zapewnia udział pracowników, studentów, doktorantów, słuchaczy oraz interesariuszy zewnętrznych w podejmowaniu istotnych decyzji dotyczących jakości kształcenia**

Kształt systemu zapewniania jakości w wizytowanej jednostce reguluje Zarządzenie Dziekana z dnia 27 września 2012 r. w sprawie Wydziałowego Systemu Zapewniania i Doskonalenia Jakości Kształcenia na Wydziale Filozofii Chrześcijańskiej.

Strukturę wewnętrzną systemu na poziomie jednostki tworzy sześć organów: Dziekan, Rada Wydziału, Wydziałowa Komisja Dydaktyczna, Wydziałowa Komisja ds. Jakości Kształcenia, Grupa Interesariuszy Zewnętrznych oraz Monitorowana Grupa Absolwentów. Struktura podejmowania decyzji w zarządzaniu jakością jest przejrzysta i zapewnia również udział uczestników studiów trzeciego stopnia w podejmowaniu istotnych decyzji dotyczących jakości kształcenia. Doktoranci włączeni zostali w prace Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia, Wydziałowej Komisji Dydaktycznej oraz podkomisji dydaktycznej ds. studiów doktoranckich WKD. Swoje opinie wyrażają również podczas posiedzeń Rady Wydziału.

Podział kompetencji w ramach systemu jest klarowny – zadania i odpowiedzialność każdego z powyższych organów zostały określone w przywołanym dokumencie, podobnie jak harmonogram działań. Należy jednak mieć na uwadze, że system wydziałowy funkcjonuje w szerszym kontekście określonym przepisami Zarządzenia Nr 84/2012 Rektora Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie z dnia 20 grudnia 2012 r. w sprawie wewnętrznego systemu zapewniania jakości (Zarządzenie Dziekana antycypowało pewne rozwiązania projektowane na poziomie centralnym, stąd zaburzona chronologia), które określa szczegółowe cele systemu na poziomie Uczelni oraz sposób jego funkcjonowania na poziomie jednostek. Zarządzenie to zastąpiło wcześniej obowiązujące Zarządzenie Nr 47/2010 Rektora UKSW z dnia 15 września 2010 r. w sprawie Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia.

Relacja pomiędzy tymi poziomami nie jest klarowna, bowiem nie wszystkie spośród ośmiu zadeklarowanych na poziomie centralnym celów zostały przypisane konkretnym ciałom (analiza zasad rekrutacji na studia, ocena systemu nagradzania nauczycieli akademickich, doktorantów i pracowników administracyjnych związanych z procesem dydaktycznym). Jednocześnie Zarządzenie Dziekana nie jest w pełni spójne z rozwiązaniami uregulowanymi na poziomie centralnym – rozbieżności dotyczą w szczególności zakresu zadań Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia oraz Wydziałowej Komisji Dydaktycznej.

Niezależnie od powyższych uwag należy podkreślić, że w strukturze decyzyjnej zapewniono udział interesariuszy wewnętrznych (w tym także pracowników administracyjnych) oraz – w stopniu więcej niż satysfakcjonującym - zewnętrznych. Na podstawie przebiegu spotkania z nauczycielami akademickimi stwierdzono wszakże, że wiedza znaczącej części przedstawicieli tej grupy o systemie zarządzania jakością jest niepełna, lub wręcz ustępuje miejsca osobistym uprzedzeniom i opiera się raczej na impresjach niż faktach. W dyskusji z zespołem zabierały głos także osoby, które właściwie identyfikowały swoją rolę w systemie, znały jego założenia, dostrzegały jego cele, ale ich głos – być może ze względu na mniej emocjonalne podejście do spotkania – nie był tak wyrazisty.

Z analizy dokumentacji przedstawionej do wglądu oraz rozmów przeprowadzonych podczas wizytacji wynika, że studenci są obecni w strukturach Uczelni oraz Wydziału odpowiedzialnych za zapewnianie jakości kształcenia. Na poziomie Wydziału studenci

wchodzą w skład podkomisji dydaktycznych opracowujących programy kształcenia. Podczas posiedzeń poszczególnych zespołów i komisji mogą wyrażać swobodnie swoje opinie związane z procesem kształcenia. Ich zdaniem, współpraca z władzami jednostki w tym zakresie jest dobra. Zgodnie z przepisami ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym studenci posiadają odpowiednią reprezentację w Radzie Wydziału i Senacie. Przedstawiciele Samorządu Studenckiego w trakcie rozmowy stwierdzili, iż system jest skuteczny i studenci mają realny wpływ na podejmowane decyzje i działania w zakresie jakości kształcenia. Opinie Samorządu Studenckiego potwierdzone są w formie uchwał Wydziałowej Rady Studentów. Struktura zarządzania jakością jest przejrzysta oraz zapewnia studentom odpowiedni udział w podejmowaniu decyzji dotyczących jakości kształcenia.

2) wewnętrzne procedury zapewnienia jakości kształcenia mają charakter kompleksowy, przeciwdziałają powstawaniu zjawisk patologicznych i zapewniają weryfikację i ocenę efektywności wszystkich czynników wpływających na jakość kształcenia, a w szczególności umożliwiają:

System zarządzania jakością kształcenia jest kompleksowy, obejmuje wszystkie prowadzone w jednostce rodzaje studiów. W zakresie studiów trzeciego stopnia uwzględnia wiele czynników mających wpływ na jakość kształcenia – w szczególności dotyczących prowadzonych zajęć dydaktycznych. Mechanizmy realizujące założenia wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia stosowane w celu zapobiegania i eliminacji zjawisk patologicznych w większości mają nieformalny charakter. Podczas spotkania z Zespołem Oceniającym doktoranci podkreślili, iż sytuacje konfliktowe zdarzają się rzadko i w razie potrzeby zwracają się do Kierownika Studiów Doktoranckich, który w takich okolicznościach pełni rolę mediatora. Doktoranci uznali ten sposób za bardzo efektywny.

Na Wydziale Filozofii Chrześcijańskiej na studiach doktoranckich wprowadzony został system antyplagiatowy. Jeżeli wynik badania w tym zakresie będzie budził zastrzeżenia, o dalszym postępowaniu z daną pracą zadecyduje promotor.

W pewnych obszarach jednak sformułowano uwagi przedstawione w części z poniższych podpunktów.

Na podstawie spotkania z przedstawicielami nauczycieli akademickich wydaje się ponadto, że jednym z największych wyzwań stojących przed Władzami będzie próba nawiązania rzeczowej dyskusji na temat kształtu systemu z osobami, które traktują go bardziej w kategoriach symbolicznych, niż faktycznie wynikających z uregulowań przepisów powszechnie obowiązujących bądź wewnątrzuczelnianych. Z drugiej jednak strony znaczenie tej uwagi w znacznej mierze neutralizuje aktywność i inicjatywa Władz Dziekańskich.

a) ocenę stopnia realizacji efektów kształcenia, zdefiniowanych dla prowadzonych przez jednostkę studiów

Ocenę stopnia realizacji efektów kształcenia realizuje się przede wszystkim poprzez tradycyjne formy egzaminacyjne, których rezultaty są następnie przedmiotem analizy Wydziałowej Komisji Dydaktycznej oraz opinie uzyskane od interesariuszy zewnętrznych.

Monitoruje się m. in. średnią ocen oraz ich rozkład. Zgodnie z uzyskanymi w trakcie wizytacji informacjami, obecnie badania w tym obszarze ograniczone są do zbierania danych umożliwiających ocenę poziomu bazowego jednostki, a więc nie można określić stopnia wykorzystania tych informacji w procesie doskonalenia.

Analizując ten obszar należy jednak wskazać, że we wzorze ankiety stosowanej w Uczelni brak jest pytań, które mogłyby zapewnić przepływ informacji na temat

realizacji efektów kształcenia bezpośrednio od studentów. Jedyny punkt (spośród siedmiu), na podstawie którego można by wnioskować o realizacji efektów kształcenia dotyczy bardzo płynnego obszaru, tj. uporządkowania, jasności i zrozumienia przekazu.

Studenci potwierdzili, iż nauczyciele akademicy na pierwszych zajęciach informują jaką wiedzę, umiejętności oraz kompetencje studenci muszą uzyskać po danym przedmiocie. Osiągnięcie etapowych i końcowych efektów kształcenia sprawdza się poprzez: zaliczenia, egzaminy i inne zgodnie z przepisami zawartymi w Regulaminie Studiów (będącego załącznikiem do uchwały nr 28/2012 Senatu UKSW z dnia 26 kwietnia 2012 r. zatwierdzonego w porozumieniu z uczelnianym organem samorządu studenckiego). Zdaniem studentów system pozwala na weryfikację, czy podczas danego okresu udało im się osiągnąć efekty kształcenia zakładane dla danego przedmiotu.

b) udział pracodawców i innych przedstawicieli rynku pracy w określaniu i ocenie efektów kształcenia

W celu oceny udziału interesariuszy zewnętrznych w procesie badania i oceny efektów kształcenia należy przywołać działalność Biura Karier Studenckich. Działa ono na podstawie zarządzenia nr 61/2012 Rektora UKSW z dnia 17 września 2012 r. oraz zarządzenia nr 37/2011 Rektora UKSW z dnia 19 września 2011 roku. Biuro Karier jest częścią systemu zarządzania jakością kształcenia Wydziału, które to obejmuje pracowników, studentów i doktorantów studiujących na różnych poziomach i kierunkach. Współpraca w ramach systemu oraz realizacja zadań własnych sprzyja stałej poprawie kształcenia. Do głównych zadań biura karier należy: obsługa praktyk studenckich, nawiązywanie kontaktu z instytucjami w celu pozyskiwania ofert praktyk, udostępnianie ofert pracy i staży, gromadzenie i upowszechnianie wszelkich informacji zawodowych opracowanych przez urzędy administracji państwowej, jak i samorządowej, w tym urzędów pracy. Z analizy dokumentów wynika stała realizacja zadań określonych w rocznym harmonogramie. Należałoby jednak powyższy harmonogram zatwierdzić odpowiednim pismem kierowanym do Rektora UKSW. Biuro jest bowiem częścią całości podlegającej Rektorowi. Nie budzi również zastrzeżeń obsługa administracyjna obejmująca praktyki studenckie. Szczegółową organizację reguluje regulamin praktyk UKSW obejmując cel, zadania, wymiar czasu, miejsca odbywania praktyk i ich formy. Prawidłowa jest również pozostała dokumentacja, zwłaszcza w kontekście możliwości zdobywania uprawnień tak potrzebnych na rynku pracy. Ponadto biuro karier posiada bazę stałych i sprawdzonych firm, w których studenci odbywają praktyki. Prowadzi się także monitoring, co w znaczeniu długofalowym pozwoli na weryfikację systemu. Obsługą roczną obejmuje się około 4 tys. praktyk. Stały kontakt w ramach wspomagania i monitorowania efektów kształcenia z absolwentami UKSW umożliwi karta absolwenta, dzięki której absolwent korzysta z wielu zniżek, natomiast wydział uzyskuje dane związane z losem absolwenta. Raz w roku biuro karier aktywnie uczestniczy w targach pracy Jobbing, również jako członek stowarzyszenia Akademickich Biur Pracy. Targi Jobbing to jedno z największych przedsięwzięć na mazowieckim rynku pracy. Studenci, absolwenci i doktoranci mają możliwość spotkania się z pracodawcami, mogą uczestniczyć w bezpłatnych warsztatach i szkoleniach, spotkać się z doradcą zawodowym, psychologiem czy doradcą do spraw przedsiębiorczości. Biuro karier świadczy także usługi rekrutacyjne dla pracodawców. Najczęściej są to spotkania z pracodawcą lub umożliwienie wystawienia punktów informacyjnych w kampusie, przybliżających profil działalności

firmy. Na prośbę pracodawców tworzone są ogłoszenia rekrutacyjne i prowadzi się preselekcję kandydatów pod kątem określonych kryteriów. W roku 2012 biuro przeprowadziło 20 tego typu projektów. Do Biura Karier codziennie napływają informacje dotyczące związku studentów i absolwentów z rynkiem pracy. Są one kierowane bądź na stronę internetową, którą rocznie odwiedza ok. 400 tys. osób, do władz wydziałów lub bezpośrednio do studentów, którzy wyrazili zgodę na otrzymywanie informacji drogą elektroniczną. W 2012 roku do biura wpłynęło 1066 ofert. Ocena efektów kształcenia, uzyskiwanych na Wydziale, przez rynek pracy odbywa się w czasie dyskusji podczas corocznych spotkań z interesariuszami zewnętrznymi, oraz przez kontakty z monitorowaną grupą absolwentów. Warto byłoby grupę interesariuszy zewnętrznych zainteresować tworzeniem autorskich programów kształcenia w ramach kierunków. W chwili obecnej oprócz funkcjonujących procedur wdraża się z datą zakończenia do 31 maja 2014 roku, platformę komunikacji pracodawca-UKSW- student, pod nazwą Model Współpracy z Pracodawcami. Celem nadrzędnym ujętym w wymienionym dokumencie jest podniesienie jakości kształcenia i badań oraz powiązania uczelni z otoczeniem społeczno-gospodarczym poprzez wdrożenie modelu zarządzania procesami badawczymi i modelu współpracy z pracodawcami. Poszukiwanie możliwych obszarów współpracy z pracodawcami dotyczy: dydaktyki, praktyk studenckich, rekrutacji, zamawiania prac dyplomowych, badań naukowych, ekspertyz, współorganizacji konferencji, ofert szkoleniowych, wynajmu infrastruktury. Wdrażana wirtualna platforma komunikacji ma szansę stworzyć przedstawicielom świata gospodarczego warunki do wpływu na ofertę kształcenia UKSW. Dodatkowe moduły w ramach platformy stworzą dobry grunt do nawiązywania współpracy w sferach komercjalizacji wyników prac badawczych, natomiast studenci i absolwenci zostaną wyposażeni w narzędzia pozwalające lepiej odnaleźć się na rynku pracy. W miarę możliwości należy podjąć starania o szybsze uruchomienie platformy, co będzie z korzyścią dla obu stron tj. UKSW i pracodawców. Wynikające z analizy dokumentów działania przedstawicieli rynku pracy, mające wpływ na ocenę efektów kształcenia, należy uznać za pełni satysfakcjonujące. Dzieje się tak dzięki stałej pracy Biura Karier, w którym nieprzerwanie trwa praca nad doskonaleniem kontaktów z otoczeniem. Ważnym elementem tego systemu jest dokument o pod nazwą "Model współpracy z pracodawcami". Należy dążyć do szybkiego i pełnego wdrożenia go do życia.

c) monitorowanie losów absolwentów w celu oceny efektów kształcenia na rynku pracy

Niezwykle istotnym elementem dla funkcjonowania uczelni z punktu widzenia efektów kształcenia i zbieżności kształcenia z potrzebami rynku pracy, jest śledzenie losów absolwentów. Zadanie to realizuje biuro karier we współpracy z Ośrodkiem Badań Jakości Kształcenia i Ewaluacji. Ośrodek opracowuje metodologię badań ankietowych, przy aktywnym wsparciu socjologów z Instytutu Socjologii UKSW. Zakres współpracy obejmuje:

- opracowanie metodologii badawczej, czyli określenie zakresu badania oraz wielkości próby, wybór wykorzystanych technik badawczych;
- analizę statystyczną danych zebranych podczas badania karier zawodowych absolwentów;

- pomoc w opracowywaniu raportu z badania karier zawodowych absolwentów w oparciu o analizę danych empirycznych oraz analizę i ocenę sytuacji absolwentów UKSW na rynku pracy.

Całościowo zagadnienie ujmuje dokument pod nazwą: „Badanie karier zawodowych absolwentów UKSW”. Populacja badawcza to absolwenci, którzy w roku akademickim 2011-2012 byli studentami ostatniego roku jednolitych studiów magisterskich oraz pierwszego i drugiego stopnia studiów stacjonarnych oraz niestacjonarnych i złożyli egzamin dyplomowy na UKSW w okresie przewidzianym w regulaminie studiów. Liczba osób spełniających ten warunek wynosiła 3654. Natomiast liczba posiadanych zgód na udział w badaniu wyniosła 989, co stanowi około 27% populacji badawczej. Niskie zainteresowanie badaniem znajduje swoje odniesienie w ocenianym systemie (dokumencie) w postaci propozycji działań poprawiających przedstawiony stan. Nie budzą zastrzeżeń również pozostałe przyjęte aspekty badań, w tym poszczególne ich etapy. Świadczą one o poważnym naukowym traktowaniu opisywanego zagadnienia, jakim jest monitorowanie losów absolwentów. Raport końcowy, wg założeń przyjętych w dokumencie, zostanie przedłożony: władzom uczelni, uczelnianej komisji ds. jakości kształcenia, wydziałom, centrum szkoleń i doradztwa zawodowego oraz wszystkim zainteresowanym poprzez opublikowanie go na stronie internetowej biura karier. Całość ocenianego systemu monitorowania losów absolwentów, którego celem jest badanie zbieżności zakładanych efektów kształcenia z potrzebami rynku pracy, nie budzi zastrzeżeń. Działania podejmowane w obszarze monitorowania losów absolwentów należy ocenić pozytywnie.

d) monitorowanie i okresowe przeglądy programów kształcenia

Monitorowanie i okresowe przeglądy programów kształcenia są zapowiedziane w Zarządzeniu Rektora z dnia 20 grudnia 2012 r. Regulacje zawarte w przywołanym dokumencie nazwane są „procedurą”, choć de facto stanowią tylko wyliczenie działań składowych definiujących pojęcie „monitorowania, oceny i doskonalenia programów kształcenia”. W trakcie rozmowy z Władzami Uczelni i Wydziału Filozofii Chrześcijańskiej uzyskano informację, że prace nad ogólnouczelnianym zestawem procedur nie zostały jeszcze zakończone, ale są zaawansowane.

W przypadku Wydziału – zgodnie z regulacjami określonymi w Zarządzeniu Rektora oraz Zarządzeniu Dziekana – doskonalenie programów kształcenia jest realizowane przez Wydziałową Komisję Dydaktyczną, głównie na podstawie informacji z własnych analiz i kontaktów z pracodawcami. Ponadto podjęte zostały działania mające na celu dotarcie do absolwentów i wykorzystanie w procesie doskonalenia ich opinii.

Studenci uczestniczą w procesie badania i oceny poszczególnych czynników wpływających na jakość kształcenia poprzez uczestnictwo w pracach gremiów działających na rzecz zapewniania jakości kształcenia wizytowanej jednostki. Poprzez aktywny udział w pracach Komisji Dydaktycznej i Rady Wydziału studenci na bieżąco zgłaszają uwagi dotyczące programów kształcenia. Wszelkie spostrzeżenia studenci mogą zgłaszać również w procesie ankietyzacji, który odbywa się po każdym semestrze i polega na ocenie poszczególnych przedmiotów. Wyniki ankiet są opracowywane, aczkolwiek poprzez stronę internetową Wydziału studenci mają dostęp do wyników ankiet z ubiegłych lat, tylko w postaci diagramów. Brak jest opisowej analizy wyników, wyróżnienia i podziału na oceniane przedmioty lub wypunktowania efektów

ankietyzacji. Studenci, mimo iż wiedzą gdzie szukać wyników ankiet, nie wiedzą tak naprawdę jaki skutek niosą one ze sobą. Przedstawione wykresy nie dają studentom precyzyjnej wiedzy na temat ocenianych zajęć.

W modyfikowaniu programu studiów uczestniczą interesariusze zewnętrzni oraz przedstawiciele środowiska doktorantów, wchodzący w skład podkomisji dydaktycznej ds. studiów doktoranckich. Zaangażowanie doktorantów w prace nad programem studiów potwierdza fakt, iż na ich wniosek wprowadzono możliwość odbycia dodatkowych 60 godzin specjalistycznego języka angielskiego.

Przedstawione dokumenty świadczą o dużej aktywności jednostki w tym obszarze.

e) ocenę zasad oceniania studentów, doktorantów i słuchaczy oraz weryfikację efektów ich kształcenia

Zasady oceniania studentów zostały określone w Regulaminie Studiów UKSW. Wydział nie określił odrębnej procedury dotyczącej ewaluacji zasad oceniania studentów, doktorantów i słuchaczy studiów podyplomowych, natomiast uregulowania zawarte w Zarządzeniu Rektora Nr 84/2012 w sprawie wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia przyporządkowują tę aktywność do szerszego obszaru weryfikacji efektów kształcenia (opisanego w lit. a) w przypadku studiów I i II stopnia.

Zasady oceniania doktorantów opisane są przejrzysto. Traktuje o nich § 12 *Regulaminu studiów doktoranckich w Uniwersytecie Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie* (Uchwała nr 51/2011 Senatu UKSW z dnia 28 kwietnia 2011 r.) Nie są jednakże związane z nimi kompleksowe narzędzia i procedury weryfikacyjne. Wiążąca jest przede wszystkim opinia opiekuna naukowego/promotora.

Zaliczenie roku następuje po uzyskaniu pozytywnych ocen z modułów/przedmiotów ujętych w programie studiów doktoranckich, zadowalającej realizacji programu badawczego i po zrealizowaniu praktyki zawodowej.

Oceny realizacji programu studiów dokonuje kierownik studiów doktoranckich na podstawie składanych przez doktorantów sprawozdań zawierających dane z realizacji programu oraz dotyczących postępów w przygotowaniu pracy doktorskiej. Trafność tych rozwiązań potwierdza fakt, że żaden doktorant nie wniósł zastrzeżeń do uzyskanej oceny.

Zasady oceniania studentów i weryfikacji efektów kształcenia określone są w Regulaminie Studiów. Studenci na pierwszych zajęciach informowani są przez prowadzącego przedmiot o sposobie prowadzenia, zasadach oceniania i zaliczania obowiązujących u danego nauczyciela akademickiego odpowiedzialnego za przedmiot. Ustalone na początku zasady są przestrzegane przez obie strony. System oceny wiedzy i umiejętności studentów w ich odczuciu funkcjonuje prawidłowo. W przypadku niedotrzymania warunków ustalonych na początku poszczególnych zajęć studenci mogą zgłosić zaistniały problem do przedstawicieli Samorządu Studenckiego lub bezpośrednio do władz Wydziału, które zawsze służą radą i pomocą. Procedury WSZDJK teoretycznie umożliwiają ocenę zasad oceniania studentów, aczkolwiek brak jest formalnych działań w tym zakresie. Ocena weryfikacji efektów kształcenia dokonywana jest podczas posiedzeń RW, jest to proces w początkowej fazie wdrażania.

Kadra prowadząca zajęcia na studiach trzeciego stopnia zobowiązana jest przygotowywać sylabusy, których zawartość pozwala ocenić poziom merytoryczny prowadzonych seminariów czy wykładów. Zawarte są w nich zestawy zasad oceniania

oraz metod/sposobów osiągnięcia i weryfikacji efektów kształcenia (m.in. egzamin, kolokwium, prezentacja, referat, itd.) oraz liczba punktów ECTS. Sylabusy skonstruowane są w prawidłowy sposób, odpowiadający wymogom Krajowych Ram Kwalifikacji, dzięki czemu dostarczają rzetelnej wiedzy na temat poszczególnych przedmiotów. Różnorodność form oceny uczestników III stopnia należy uznać za czynnik sprzyjający zapewnianiu jakości kształcenia.

Takiego mechanizmu, realizowanego konsekwentnie i cyklicznie, brakuje jednak na studiach podyplomowych.

f) **ocenę jakości kadry prowadzącej i wspierającej proces kształcenia, w tym także przez studentów, doktorantów i słuchaczy, oraz realizowanej polityki kadrowej**

Wydział stosuje trzy podstawowe mechanizmy oceny kadry prowadzącej zajęcia dydaktyczne. Są to:

- okresowa ocena działalności w zakresie dydaktyki, badań naukowych oraz aktywności organizacyjnej dokonywana co 2 – 4 lata (lub ad hoc na wniosek kierownika jednostki organizacyjnej). W przypadku osób, które otrzymały ocenę negatywną badanie powtarzane jest po roku;
- hospitacja zajęć dydaktycznych – hospitacji (corocznej) podlegają wyłącznie zajęcia prowadzone przez tzw. niesamodzielnych nauczycieli akademickich;
- ankietyzacja studentów i doktorantów – w kwestionariuszu dominują pytania dotyczące osoby prowadzącego.

Polityka kadrowa Wydziału opiera się na pewnej utartej praktyce postępowania i na tradycji, nie została zaś ona sformalizowana. Dwoma podstawowymi wyznacznikami tej polityki jest obsadzanie stanowisk w drodze konkursów oraz dążenie do zatrudniania osób ze stopniem bądź tytułem naukowym.

Analizując skuteczność stosowanego wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia z punktu widzenia możliwości dokonywania prawidłowej oceny jakości kadry realizującej proces kształcenia, należy zauważyć, że ograniczenie procesu hospitacji wyłącznie do tzw. niesamodzielnych pracowników naukowych ogranicza również możliwość doskonalenia procesu kształcenia.

Studenci obecni na spotkaniu pozytywnie wypowiedzieli się na temat kadry dydaktycznej, która ze swoją wiedzą i zaangażowaniem zawsze jest do dyspozycji studentów. W systemie USOS studenci mają możliwość wypełnienia anonimowej ankiety, dzięki której mogą ocenić wszystkich pracowników dydaktycznych, z którymi mieli zajęcia. Elektroniczna ankieta jest przeprowadzona na koniec każdego semestru. Większość obecnych na spotkaniu studentów brała udział w takim badaniu. Podczas spotkania studenci pozytywnie ocenili również pracowników dziekanatu. Studenci brali udział w ankiecie nt. „Jakości organizacji kształcenia”, w której mogli ocenić jakość obsługi w dziekanacie, dostęp do informacji dotyczących spraw studenckich, jakość obsługi w Dziale Pomocy Materialnej, czy funkcjonowanie Biura Karier. **Podobnie, jak w przypadku ankiety oceniającej nauczycieli akademickich studenci nie otrzymali informacji zwrotnej o wynikach i skutkach ankiety.**

Podczas spotkania z Zespołem Oceniającym oraz indywidualnych rozmów, doktoranci ocenili bardzo pozytywnie kadrę naukowo-dydaktyczną, prowadzącą zajęcia na studiach doktoranckich; zwracali uwagę na duże zaangażowanie większości opiekunów

naukowych, którzy poświęcają doktorantom potrzebną ilość czasu oraz na możliwość konsultacji z innymi pracownikami Wydziału.

Doktoranci zostali włączeni w proces ankietyzacji – oceny kadry dokonują również poprzez system USOS. Przeprowadzana ankietyzacja obejmuje także seminaria. Opracowane przez system komputerowy wyniki ankiet są dostępne, a ich analizie poświęcona jest dyskusja podczas Rady Wydziału.

g) ocenę poziomu naukowego jednostki

Zgodnie z przyjętymi w jednostce zasadami, pracownicy mają obowiązek dokumentowania dorobku naukowego. Dane te są analizowane przez pełnomocnika Dziekana ds. Sprawozdawczości Naukowej, który przygotowuje zestawienie zbiorcze oraz, na jego podstawie, ocenę parametryczną. Ponadto sprawozdania pracowników z działalności naukowej są weryfikowane i oceniane przez Wydziałową Komisję ds. Nauki i Kadr Naukowych.

Opierając się na czterech przesłankach: jasno artykułowanej w raporcie samooceny świadomości łączenia pracy dydaktycznej z pracą naukową, ogólnej ocenie poziomu i wyników prowadzonej na Wydziale pracy naukowej, opiniach formułowanych przez studentów i doktorantów, a także ocenie współpracy i ocenie rezultatów kształcenia przez interesariuszy zewnętrznych, można stwierdzić, że realizowana w procesie kształcenia na Wydziale praktyka – jako niesformalizowany element systemu zapewnienia jakości kształcenia – przyczynia się do tego, że wysoki poziom naukowy jednostki efektywnie i pozytywnie wpływa na jakość kształcenia.

Pewne wątpliwości budzi system sprawozdawczości z prac naukowych prowadzonych na Wydziale, sprawiający, że trudno jest potraktować wyliczoną przez Wydział liczbę punktów, jako w pełni obiektywną miarę poziomu naukowych osiągnięć Wydziału. Trudno bowiem uznać za poprawne wyliczenie liczby punktów za część publikacji z roku 2009, które to publikacje zakwalifikowane zostały jako publikacje z tzw. „listy filadelfijskiej”, z przypisaną im odpowiednią liczbą punktów. Jako jeden z przykładów może posłużyć czasopismo „Studies in Logics, Grammar and Rhetoric” znajdujące się na liście ERIH, czyli w ministerialnym „wykazie C” i jest czasopismem, a które przyznaje się 10 punktów, a nie czasopismem z tzw. „listy filadelfijskiej”. Wątpliwości budzi też przyznanie punktów – jak za publikację o charakterze naukowym – za opublikowanie biografii znanego chemika w czasopiśmie naukowym z zakresu chemii – „Przemysł chemiczny”.

Istniejący na Wydziale system zapewnienia jakości kształcenia – mimo jego rozbudowy i niewątpliwych zalet – nie w pełni zapobiega, formułowaniu błędnej samooceny, co do mierzonego w punktach poziomu naukowego jednostki.

h) ocenę zasobów materialnych, w tym infrastrukturę dydaktyczną i naukową, a także środki wsparcia dla studentów

W jednostce nie określono sformalizowanych reguł określających metody oraz zakres oceny infrastruktury dydaktycznej, prowadzi się jedynie okresowe przeglądy stanu pomieszczeń oraz sprzętu komputerowego. W trakcie spotkania z Władzami Wydziału uzyskano informację, że tego typu działania nie są podejmowane na szerszą skalę ze względu na brak samodzielności finansowej jednostki, w konsekwencji, ograniczone możliwości skonsumowania ich efektów. Wydaje się jednak, że pewne elementy takiej

oceny (choćby określenie i monitorowanie maksymalnej liczby osób uczestniczących w zajęciach w określonych salach) powinny zostać wprowadzone.

Studenci Wydziału mogą korzystać z dobrze wyposażonej infrastruktury dydaktycznej. Podczas zajęć studenci mają możliwość korzystania z sal, które wg ich opinii są prawidłowo wyposażone w materiały dydaktyczne i odpowiedni sprzęt. Również w ramach zajęć i projektów realizowanych przez koła naukowe studenci bez problemu mogą korzystać z dostępnej bazy. Obecni podczas spotkania studenci nie zgłaszali braków dotyczących zasobów materialnych.

Studenci mogą liczyć na wsparcie administracyjne, społeczne i materialne ze strony Wydziału m.in. poprzez powoływanych opiekunów lat, organizacji praktyk zawodowych, popieraniu studenckiego ruchu naukowego oraz udzielania pomocy materialnej zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Duże wsparcie studenci uzyskują od funkcjonującego w Uczelni Biura Karier i Centrum Szkoleń i Doradztwa Zawodowego UKSW. Studenci obecni na spotkaniu wskazywali na wiele inicjatyw, takich jak warsztaty trenerskie, szkolenia w zakresie: przedsiębiorczości, kompetencji społecznych, autoprezentacji, rozwoju karier; które pozwalają na nabycie dodatkowych umiejętności niezbędnych w ich przyszłej pracy zawodowej. Ponadto łatwiej jest im znaleźć miejsca praktyk, czy staży dzięki ofertom zamieszczanym na stronie internetowej, a także przez indywidualne konsultacje realizowane za pośrednictwem Biura Karier.

Należy jednak podkreślić, że na żadnym spotkaniu zespołu oceniającego z interesariuszami wewnętrznymi nie formułowano uwag krytycznych w odniesieniu do analizowanego obszaru.

i) funkcjonowanie systemu informacyjnego, tj. sposobu gromadzenia, analizowania i wykorzystywania stosownych informacji w zapewnieniu jakości kształcenia

Sposób gromadzenia, analizowania i wykorzystywania informacji wymyka się jednoznacznej ocenie. Z jednej strony bardzo pozytywnie należy ocenić współpracę z interesariuszami zewnętrznymi (a przede wszystkim jej rezultaty), jak również działania Władz Dziekańskich podejmowane na podstawie analizy zebranych danych (choćby opracowanie narzędzia wspomagającego tworzenie sylabusów) czy poszukiwanie dodatkowych źródeł informacji o kształceniu prowadzonym przez jednostkę np. powołanie Monitorowanej Grupy Absolwentów, a także opracowanie wewnętrznej, rozbudowanej procedury oceny funkcjonowania wewnętrznego systemu zarządzania jakością Wydziału wraz z arkuszem kontrolnym.

Z drugiej jednak strony w trakcie wizytacji zidentyfikowano rozbieżności pomiędzy uregulowaniami określonymi na szczeblu centralnym oraz na szczeblu Wydziału (we wspomnianym powyżej arkuszu oceny przyznano najwyższą ocenę pozytywną), a stosowana procedura wydaje się zmierzać do znalezienia i analizy zjawisk niekorzystnych oraz ich korygowania. Wydaje się ponadto, że jej celem nie powinno być „określenie sposobu oceny...”, a ewaluacja, tym bardziej, że kolejne uregulowania odnoszą się do osiągniętych wskaźników punktowych.

Co więcej, uzyskanie najwyższej oceny funkcjonowania systemu zarządzania jakością w ramach przywołanej powyżej procedury zostało uwarunkowane zbyt małą liczbą zmiennych i w konsekwencji możliwe jest uzyskanie oceny bardzo dobrej pomimo skrajnie negatywnej oceny w jednym z siedmiu na osiem analizowanych obszarów, bądź nawet – w określonych konfiguracjach – dwóch spośród ośmiu.

Także przebieg przeprowadzonego w trakcie wizytacji spotkania z nauczycielami akademickimi prowadzi do wniosku, że przyznanie maksymalnej liczby punktów w części „Kompetencje i świadomość” może być wynikiem nieadekwatnego doboru kryteriów, bądź pominięcia istotnych czynników. Dyskusja ze studentami ujawniła natomiast, że dystrybucja informacji o mechanizmach monitorowania i zapewniania jakości może wymagać pewnych zmian – uczestnicy spotkania nie mieli np. wiedzy o tym, że ankietyzację prowadzi się nie tylko w ramach USOS, ale także – w innym celu – przez Ośrodek Badań Jakości Kształcenia i Ewaluacji, nie potrafili wyjaśnić celu tych badań oraz podkreślali, że sposób publikacji wyników ankiet nie zawsze zapewnia ich prawidłową percepcję (np. brak legendy obok wykresów).

Niezależnie jednak od uwag o charakterze krytycznym należy podkreślić szeroki zakres realizowanych przez Władze Wydziału zadań w obszarze jakości, otwartość na dyskusję i inicjatywę.

j) publiczny dostęp do aktualnych i obiektywnie przedstawionych informacji o programach studiów, zakładanych efektach kształcenia, organizacji i procedurach toku studiów

Metody stosowane w celu zapewnienia publicznego dostępu do istotnych danych funkcjonują właściwie - strony internetowe Wydziału zawierają obszerne i łatwo dostępne (także z zewnątrz) informacje na temat programów studiów, zakładanych efektów kształcenia oraz organizacji toku studiów i obowiązujących procedur. W trakcie spotkania ze studentami studiów niestacjonarnych spotkano się jednak z uwagami dotyczącymi braku przejrzystości kryteriów przyznawania stypendiów rektorskich (bądź zupełnego braku informacji o takich kryteriach).

Do informacji o programach studiów, zakładanych efektach kształcenia oraz organizacji toku studiów i obowiązujących procedurach studenci mają dostęp poprzez stronę internetową Wydziału. Ponadto na Wydziale wszystkie niezbędne informacje dotyczące programu ERASMUS i MOST, stypendiów i praktyk oraz studentów niepełnosprawnych zamieszczane są na tablicach informacyjnych i w gablotach. Wszystkie informacje są powszechnie dostępne i aktualne.

3) jednostka dokonuje systematycznej oceny efektywności wewnętrznego systemu zapewniania jakości, a jej wyniki wykorzystuje do doskonalenia polityki zapewniania jakości i budowy kultury jakości kształcenia

Na podstawie przedstawionej dokumentacji oraz rozmów prowadzonych z Władzami Wydziału ustalono, że w jednostce dokonuje się przeglądów skuteczności wewnętrznego systemu zapewniania jakości (szczegółowe uwagi w tym zakresie sformułowano w punkcie 2i), natomiast – ze względu na stosunkowo krótki czas, jaki upłynął od wdrożenia systemu – trudno się jednoznacznie wypowiadać na temat systematyczności i wykorzystywania ich efektów. Należy jednak zauważyć, że arkusz oceny funkcjonowania systemu w znacznej części opiera się pytaniach, na które można udzielić jednej z dwóch odpowiedzi (tak – nie), którym jednak przypisano 4 wartości punktowe (od 0 do 3). Ponadto nie wszystkie istotne dla funkcjonowania jednostki obszary zostały w przywołanym powyżej arkuszu uwzględnione.

Pełna ocena efektywności wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia na Wydziale będzie możliwa po zakończeniu rocznego cyklu funkcjonowania systemu (system zmodyfikowano na podstawie Zarządzenia Dziekana z dnia 27 września 2012 r.)

Wprowadzone procedury i narzędzia w zakresie studiów trzeciego stopnia są kompleksowe i prawidłowo wdrażane, co powinno przynieść oczekiwane efekty.

W zakresie studiów doktoranckich ocenę efektywności uprzednio funkcjonującego systemu zarządzania jakością należy ocenić pozytywnie. Konsultacje ze środowiskiem uczestników studiów trzeciego stopnia pozwoliły dokonać zmian, które przyczyniły się do wzrostu jakości kształcenia np. zmiana programu studiów doktoranckich, zwiększenie ilości godzin języka angielskiego możliwych do zrealizowania, wprowadzenie ankiet.

Działania naprawcze podjęte po dokonanych uprzednio przez PKA ocenach jakości kształcenia świadczą o prawidłowej ich recepcji.

Załącznik nr 4 Funkcjonowanie wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia

Ocena końcowa 2 kryterium ogólnego⁴ W PEŁNI

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

- 1) Określona została struktura systemu i zapewniono udział poszczególnych grup interesariuszy w procesie podejmowania decyzji, istnieją jednak pewne rozbieżności pomiędzy uregulowaniami uczelnianymi, a wydziałowymi. Nie we wszystkich grupach interesariuszy wiedza o funkcjonowaniu systemu zapewniania jakości jest powszechna.
- 2) System obejmuje wszystkie prowadzone w jednostce rodzaje kształcenia, w nielicznych przypadkach rola poszczególnych mechanizmów służących zapewnianiu jakości jest ograniczona. Należy jednak podkreślić bardzo aktywny udział interesariuszy zewnętrznych oraz dużą aktywność Władz Wydziału. Mechanizmy gromadzenia, analizowania, wykorzystywania i udostępniania informacji nie zawsze funkcjonują w sposób w pełni satysfakcjonujący. Należy usprawnić wymianę informacji nt. przeprowadzanych badań ankietowych, tak aby studenci mieli poczucie o zasadności i sensowności wypełniania ankiet.
- 3) Zmieniony wydziałowy system jest na etapie początkowego funkcjonowania, ale do tej pory jednostka dokonywała oceny efektywności wewnętrznego systemu zapewniania jakości, a uzyskane wyniki wykorzystywano do doskonalenia polityki zapewniania jakości i budowy kultury jakości kształcenia.

3. Spójność stosowanego w jednostce opisu celów i efektów kształcenia na oferowanych studiach doktoranckich i podyplomowych oraz sprawność i wiarygodność systemu weryfikującego i potwierdzającego ich osiągnięcie.

- 1) Jednostka w wyniku kształcenia na studiach doktoranckich, zapewnia uzyskanie efektów kształcenia właściwych dla obszaru badawczego, którego dotyczą oraz umożliwia uzyskanie stopnia naukowego doktora

Wydział Filozofii Chrześcijańskiej Uniwersytetu Stefana Wyszyńskiego w Warszawie posiada uprawnienia do nadawania stopnia doktora i doktora habilitowanego nauk humanistycznych w zakresie filozofii i psychologii. Funkcjonowanie **studiów doktoranckich** w Uniwersytecie Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie regulują następujące Uchwały Senatu: nr 22/2007 z dnia 26 kwietnia 2007 r. (z późn. zm.) w sprawie Regulaminu Studiów Doktoranckich w UKSW; nr 30/2012 z dnia 26 kwietnia

2012 r. w sprawie warunków i trybu rekrutacji na stacjonarne i niestacjonarne studia doktoranckie na rok akademicki 2012/2013. Natomiast zarządzeniem nr 6/96 Rektora UKSW w Warszawie z dnia 30 września 1996 r. utworzono na Wydziale studia doktoranckie w zakresie dyscyplin filozofii i psychologii. Uchwałą Rady Wydziału z dnia 7 kwietnia 2011 r. zatwierdzone zostały programy studiów doktoranckich prowadzonych na Wydziale, które następnie zostały zmodyfikowane uchwałą Rady Wydziału nr 3/9-2/2011 z dnia 29 września 2011 r. oraz uchwałą Rady Wydziału nr 1/1/2012 z dnia 12 stycznia 2012 r.

Analiza materiałów w ramach dokumentacji przedłożonej przez Władze Wydziału dotyczących prowadzonych studiów doktoranckich pozwala stwierdzić, że kształcenie doktorantów odbywa się na właściwym poziomie. Studia doktoranckie mają prawidłowe merytorycznie programy przedstawione w sylabusach. Rekrutacja kandydatów odbywa się przez specjalnie powołane do tego celu komisje rekrutacyjne, oddzielnie dla psychologii i dla filozofii. Każdego roku komisja rekrutacyjna ma do rozpatrzenia około 20 podań kandydatów na studia z psychologii i 16 z filozofii. W czasie ostatniego naboru na psychologię przyjęto 11 osób, na filozofię - 15. Zapewnienie opieki naukowej doktorantom odbywa się na podstawie indywidualnych porozumień. Opiekę nad doktorantami sprawują samodzielni pracownicy naukowcy, w większości posiadający tytuł naukowy.

Program studiów doktoranckich opiera się na wykładach, które doktoranci wybierają sobie sami w porozumieniu z opiekunem naukowym/promotorem. Wybór nie ogranicza się do przedmiotów realizowanych w ramach Wydziału, ale również istnieje możliwość zaliczenia wykładów na innych wydziałach UKSW, innych Uczelniach i jednostkach Polskiej Akademii Nauk. Z jednej strony brakuje tak opracowanemu programowi studiów „wspólnego fundamentu”, z drugiej pozwala się doktorantowi skonstruować plan według zainteresowań i potrzeb. Wydaje się jednak, że jest to zbyt daleko posunięta indywidualizacja studiów doktoranckich.

Program studiów trzeciego stopnia realizuje zagadnienia mające na celu kształtowanie kompetencji społecznych również w trakcie nauki języków obcych. Doktorant ma możliwość skorzystania z 120 godzin lektoratu z języka angielskiego. Podczas spotkania z Zespołem Oceniającym uczestnicy studiów trzeciego stopnia podkreślali wysoki poziom i specjalizację języka angielskiego na Wydziale. Ich zdaniem lektoraty w doskonałym stopniu kształcą zdolności do wykorzystania znajomości języka obcego do poszerzania i pogłębiania wiedzy oraz dostarczają praktycznych umiejętności – jak napisać abstrakt, wystąpienie, artykuł w języku angielskim.

Programy studiów doktoranckich często są modyfikowane, zawsze na mocy uchwał Rady Wydziału. Warto byłoby precyzyjniej zdefiniować kryteria tych zmian.

W planie studiów doktoranckich nie przewidziano przedmiotów obowiązkowych, które dostarczają wiedzy dotyczącej najnowszych osiągnięć nauki oraz metodyki i metodologii prowadzenia badań naukowych. Do pracy o charakterze badawczym przygotowują opiekunowie naukowcy/promotorzy, podczas seminariów doktoranckich oraz niektóre wykłady, które doktoranci wybierają sami (za zgodą promotora/opiekuna naukowego)

Uczestnicy studiów III stopnia podczas rozmowy z Zespołem Oceniającym stwierdzili, iż są wystarczająco przygotowani metodologicznie do prowadzenia badań naukowych. Wynika to z faktu, iż większość potrzebnej wiedzy zdobyli podczas studiów I, II stopnia

(lub jednolitych studiów magisterskich – w przypadku psychologii) oraz bieżącej pomocy udzielają im opiekunowie naukowcy/promotorzy. Tematyka metodologiczna podejmowana jest również podczas seminariów doktoranckich i niektórych wykładów do wyboru.

Seminaria doktoranckie oraz udział w seminariach magisterskich rozwijają kompetencje społeczne w zakresie etosu pracy, dostosowywania prezentacji własnej wiedzy i wyników badań naukowych do wymagań odbiorcy (audytorium) oraz obrony własnych idei i założeń.

Z analizy dokumentów wynika, że Wydział posiada system oceny zakładanych celów w zakresie studiów doktoranckich, ale trudno ocenić, czy jest on wystarczająco przejrzysty i dostępny dla wszystkich interesariuszy wewnętrznych. Z istniejących danych wynika, że taki system dopiero powstaje i wymaga dalszych prac nad jego wdrożeniem. Na Wydziale prowadzi się specjalne szkolenia dotyczące ewaluacji procesów i wyników kształcenia. W tym zakresie przejawiają aktywność także studenci psychologii w ramach działającego Polskiego Stowarzyszenia Studentów Psychologii, a także w ramach Koła Naukowego OMERTA działającego na Wydziale.

Środowisko doktorantów podczas spotkania z Zespołem Oceniającym pozytywnie oceniło dobór wykładów do wyboru. Oferta tych przedmiotów jest różnorodna tematycznie. Umiejętnie skonstruowana siatka zajęć pozwala pogłębić wiedzę i umiejętności. Wykładowcami są specjaliści w zakresie realizowanych przedmiotów, którzy są przewodnikami w kształceniu uczestników studiów III stopnia.

Program studiów doktoranckich przewiduje 30 godzin z przedmiotu *Dydaktyka akademicka*, które można zaliczyć na dowolnym roku odbywanych studiów. Nie jest to właściwą praktyką, gdyż doktoranci prowadzą zajęcia także na pierwszym roku, do czego nie zostają wcześniej odpowiednio przygotowani. Przedmiot, który traktuje o nowoczesnych metodach i technikach prowadzenia zajęć dydaktycznych powinien być obowiązkowo prowadzony możliwie jak najwcześniej. Podczas spotkania z Zespołem Oceniającym doktoranci wskazali, iż zagadnienia z zakresu dydaktyki w uczelni wyższej poruszane są również na niektórych wykładach do wyboru i przy wsparciu merytorycznym kadry czują się właściwie przygotowani do prowadzenia zajęć ze studentami.

Na pozytywną ocenę zasługuje fakt, iż uczestnicy studiów trzeciego stopnia mogą nieodpłatnie odbyć kurs pedagogiczny i uzyskać uprawnienia do nauczania w szkołach podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych. Doktoranci bardzo chętnie korzystają z tej możliwości.

Wiele zadań badawczych realizowanych na Wydziale związanych jest ściśle z naukowym rozwojem młodej kadry, w tym doktorantów. Licznie biorą oni udział w zespołach badawczych, często również zewnętrznych. Ocenia się, że doktoranci aktywnie uczestniczą w prowadzonych tematach badawczych, grantach oraz seminariach naukowych i konferencjach, co wpływa bezpośrednio m.in. na osiągnięcie odpowiednich efektów kształcenia.

Podczas rozmowy z Zespołem Oceniającym uczestnicy studiów trzeciego stopnia pozytywnie wypowiedzieli się o możliwościach uczestnictwa w badaniach naukowych, zwłaszcza prowadzonych w ramach poszczególnych jednostek

W Jednostce podejmowanych jest wiele działań o charakterze integrującym środowisko doktorantów w pracy naukowej, co skutkuje dużą ilością publikacji – samodzielnych lub

wraz z pracownikami Wydziału, również w czasopismach wyróżnionych w JCR. Doktoranci mają możliwość i są motywowani do publikowania wyników swoich badań w czasopismach wydziałowych i innych punktowanych czasopismach naukowych.

Działania Wydziału w zakresie ułatwienia przygotowania publikacji naukowej zostały ocenione przez uczestników studiów III stopnia pozytywnie. Uzyskują oni niezbędną pomoc merytoryczną, nie tylko ze strony promotora, ale i innych pracowników naukowych.

Podczas rozmowy z Zespołem Oceniającym doktoranci pozytywnie ocenili kadre naukowo- dydaktyczną. Ich zadaniem jej dobór umożliwia osiągnięcie zakładanych celów i efektów kształcenia

Pracownicy Wydziału, w czasie spotkania z Zespołem Oceniającym, wyrażali dość krytyczny stosunek do różnego rodzaju formalizowania oceny procesu kształcenia również w odniesieniu do studiów III stopnia. Podkreślano obciążenia związane z tworzeniem nowych programów kształcenia, zwłaszcza formułowanie informacji na temat efektów kształcenia.

Wydział zapewnia uzyskanie efektów kształcenia w zakresie psychologii i filozofii, umożliwiając zdobycie stopnia naukowego doktora z tych dziedzin. W dniu wizytacji odbywały się obrony czterech prac doktorskich, z obu tych obszarów wiedzy. Jednocześnie uzyskano informacje, że większość prac doktorskich jest na wysokim poziomie, są nagradzane i publikowane w następstwie wniosków składanych przez komisje doktorskie po ich obronie.

2) jednostka zapewnia efekty kształcenia na studiach podyplomowych zgodne z wymaganiami organizacji zawodowych i pracodawców oraz umożliwiające nabycie uprawnień do wykonywania zawodu lub nowych umiejętności niezbędnych na rynku pracy

Funkcjonowanie studiów podyplomowych w Uniwersytecie Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie regulują następujące uchwały Senatu: nr 28/2009 z dnia 23 kwietnia 2009 r. zmieniająca uchwałę nr 65/2008 z dnia 25 września 2008 r. w sprawie Regulaminu Studiów Podyplomowych w UKSW. Obecnie prowadzone są na Wydziale następujące studia podyplomowe: Filozofia i Etyka, Relacje Interpersonalne i Profilaktyka Uzależnień, Bioetyka i Prawo Medyczne. Studia zostały utworzone na podstawie uchwał Senatu UKSW (tj. nr 2/2006 z dnia 26 stycznia 2006 r., nr 32/2010 z dnia 29 kwietnia 2010 r. oraz nr 33/2010 z dnia 29 kwietnia 2010 r.)

Efekty kształcenia dla studiów podyplomowych realizowanych na Wydziale Filozofii Chrześcijańskiej zostały określone uchwałą nr 153/2012 Senatu UKSW z dnia 25 września 2012 r. w sprawie określania efektów kształcenia dla studiów podyplomowych na Wydziale Filozofii Chrześcijańskiej (poprzedzoną uchwałą Rady Wydziału nr 3/6/2012 z dnia 28 czerwca 2012 r. w sprawie zatwierdzania efektów kształcenia dla studiów podyplomowych prowadzonych na Wydziale Filozofii Chrześcijańskiej).

Studia podyplomowe na Wydziale prowadzone są z zakresu psychologii (relacje interpersonalne), filozofii i etyki, oraz z bioetyki. Mają one na celu dostarczenie wiedzy i umiejętności pozwalających na bardziej efektywne funkcjonowanie absolwentom w pełnieniu ich roli zawodowej. Studia z zakresu filozofii i etyki mają zapewnić kwalifikacje do nauczania etyki w szkole (po uzyskaniu przygotowania pedagogicznego). Studia te zapewniają zdobycie wykształcenia ocenianego na 120 punktów ECTS oraz 150 godzin zajęć praktycznych. W programach podano opisy efektów kształcenia. Przewidziano dwa

bloki zajęć: filozoficzny i etyczny. Rekrutacja odbywa się drogą elektroniczną, źródłem informacji o studiach jest internet. Z oceny słuchaczy wynika, że studia te są pozytywnie oceniane. Jeśli chodzi o blok etyczny to w programie znajdują się przedmioty humanistyczne (50%) oraz z zakresu prawa (50%). Program studiów jest bogaty i zawierający wiedzę umożliwiającą rozwiązywanie aktualnych problemów praktycznych o charakterze bioetycznym, z zakresu relacji lekarz-pacjent, potrzebnych w pracy powoływanych coraz częściej komisji etycznych przy szpitalach, związanych z ochroną praw pacjentów, eksperymentami medycznymi, prokreacją i społecznymi aspektami leczenia niepłodności, problemów związanych z procesem starzenia się ludności, z uzależnieniami itp. Egzaminują mają charakter testowy.

Podyplomowe studia z zakresu relacji interpersonalnych i profilaktyki uzależnień (z dziedziny psychologii) realizują program, obejmujący 60 punktów ECTS, w ciągu 4 semestrów. Słuchacze w wypełnionej ankiecie ocenili te studia jako dobre i bardzo dobre. Program przewiduje wykłady i zajęcia warsztatowe. Tematyka warsztatów jest bardzo trafnie dobrana i atrakcyjna: np. asertywność w budowaniu prawidłowych relacji interpersonalnych, budowanie pozytywnych relacji w małżeństwie, porozumienie bez przemocy, budowanie poczucia własnej wartości, kształtowanie inteligencji emocjonalnej, komunikacja interpersonalna, twórcze zmiany osobowości, trening relacji interpersonalnych. Wykłady dotyczą integralnego ujęcia osoby ludzkiej, relacji interpersonalnych i znaczenia empatii i asertywności w relacjach międzyludzkich oraz innych uwarunkowań komunikacji interpersonalnej oraz konfliktów.

Zajęcia odbywają się w soboty i trwają 8 godzin. Przekrój zawodowy słuchaczy studiów podyplomowych jest szeroki: nauczyciele, lekarze, pielęgniarki, położne, katecheci, policjanci, sędziowie, kuratorzy; dorosłe dzieci alkoholików, osoby, których bliscy mają problemy z uzależnieniem. Kandydaci na studia kierowani są także przez takie instytucje jak Centrum Pomocy Społecznej, Policja, Kuratoria Oświaty, Sądy.

Istnieje także studium podyplomowe z psychologii transportu, obecnie, z powodu braku kandydatów, zawieszono. Dyplom ukończenia tego studium daje uprawnienia do zakładania własnych pracowni psychologicznych prowadzących badania dopuszczające do pracy m. in. kierowców.

Warunkiem ukończenia studiów podyplomowych jest napisanie pracy dyplomowej oraz zdanie egzaminu przed komisją. Studia podyplomowe mają dobrze opracowaną podstawę programową i jasne kryteria oceny jakości kształcenia. Na szczególnie pozytywną ocenę zasługuje studium relacji interpersonalnych ze względu na atrakcyjne formy prowadzenia zajęć, konferencje i zajęcia promujące pracę naukową słuchaczy.

Studia podyplomowe które są prowadzone na Wydziale zostały utworzone w związku z zainteresowaniem oraz zapotrzebowaniem płynącym z rynku pracy. Obejmują między innymi zawody związane z oświatą, służbą zdrowia, bezpieczeństwem publicznym, organizacjami społeczno-opiekuńczymi czy bankowością. Zapełniają także własny rozwój oraz potrzebę radzenia sobie z problemami, jakim jest np. zespół dorosłych dzieci alkoholików. Zainteresowanie studiami podyplomowymi niewątpliwie zależy od koniunktury, którą należy dokładnie rozpoznawać. Analiza w zakresie zapotrzebowania rynku obejmuje szeroki wachlarz działań. Są wśród nich: śledzenie ścieżki zawodowej absolwentów i monitorowanie zapotrzebowania rynku pracy poprzez kontakty z interesariuszami zewnętrznymi. Oferta studiów podyplomowych jest wysyłana do wielu

instytucji razem z informacją dotyczącą np. organizacji sympozjów, konferencji. Zachętą jest stosunkowo niska odpłatność za studia. Niewątpliwą korzyścią coraz częściej wpływającą na atrakcyjność studiów podyplomowych są nowe uprawnienia wymagane na dynamicznie zmieniającym się rynku pracy np. w dziedzinie transportu, bioetyki czy praktykach medycznych. Ważnym elementem powiązania studiów z wymaganiami otoczenia w dziedzinie medycyny jest rozwój własnej ścieżki kariery zawodowej. Sfera wokół której narastają dyskusje na tematy etyki w szpitalach, transplantologii czy eutanazji mają swoje odniesienie na tok studiów. Istnieje coraz większa potrzeba tworzenia środowisk interpersonalnych w połączeniu z uporczywą terapią jako nowy etap rozwoju społeczeństwa. Pozytywnie należy ocenić udział przedstawicieli praktyki w prowadzeniu wybranych wykładów. Świadczą o tym liczne opinie wykładowców o tej formie łączenia studiów podyplomowych z wiedzą praktyczną. Jest to niewątpliwie wyzwanie dla wykładowców-praktyków, ale także forum wymiany poglądów i informacji. Taki rodzaj kształcenia w opinii wykładowców ma szansę tworzyć bazę na tyle dobrze wykształconych słuchaczy, aby mogli odpowiedzialnie uczestniczyć w podejmowaniu decyzji w różnego typu ciałach opiniodawczych. Posiłkowanie się wykładowcami z otoczenia może być godne polecenia na innych rodzajach studiów. Można stwierdzić, że studia podyplomowe na Wydziale stanowią silne ogniwo łączące teorię z praktyką. Oceniając zgodność efektów kształcenia na studiach podyplomowych z wymaganiami organizacji zawodowych i pracodawców, a także możliwości nabycia uprawnień do wykonywania zawodu lub nowych umiejętności niezbędnych na rynku pracy, należy uznać, iż wymogi te spełnione są w pełni.

3) wewnątrzni i zewnątrzni interesariusze uczestniczą w procesie określania efektów kształcenia

Efekty kształcenia na studiach doktoranckich zostały uchwalone przez Senat UKSW uchwałą z dnia 26 kwietnia 2012 r. Doktoranci zdobywają wiedzę i umiejętności oraz nabywają kompetencje społeczne w trakcie realizowania programu studiów, który odnosi się do określonych przez Senat efektów kształcenia. Samorząd doktorantów nie brał udziału w projektowaniu efektów, ale wyraził pozytywną opinię o przedłożonym gotowym projekcie. W określaniu efektów kształcenia uczestniczą interesariusze zewnątrzni wchodzący w skład podkomisji dydaktycznej ds. studiów doktoranckich

Analiza dokumentów dotyczących studiów podyplomowych oraz przeprowadzone rozmowy odbyte w trakcie wizytacji wyraźnie uwidaczniają tendencję niestabnącego zainteresowania taką formą kształcenia. Również stale zmieniające się otoczenie, szczególnie w sferach okołomedycznych i opieki społecznej, rodzi zapotrzebowanie na nową, pogłębioną i stale aktualną wiedzę. Nie należy zapominać o ważnej składowej życia społecznego jaką jest samorząd lokalny, który dzięki doksztalceniu podyplomowemu wyposaża swoich pracowników w pogłębioną i uaktualnioną wiedzę. Pracodawcy obecni na spotkaniu odbytym w trakcie wizytacji pozytywnie wyrażali się o umiejętnościach zdobywanych przez słuchaczy, jak i o własnym wpływie na kształtowanie procesów kształcenia. Na uwagę zasługują głosy mówiące o ścisłym związku wykładowców z otoczeniem. Wzajemne relacje w efekcie przekładają się na praktykę zawodową, której jakość podnosi się dzięki dostarczaniu pracownikom odpowiednich narzędzi niezbędne do rozwiązywania problemów powstałych na rynku pracy, problemów wynikających np. z tego, że coraz większa ilość inwestycji rodzi zapotrzebowanie na specjalistów sporządzających dokumentację w zakresie ochrony środowiska, a duża ilość zabiegów chirurgii onkologicznej rodzi zapotrzebowanie na porady psychologiczne. Interesariusze

zewnątrzni zgodnie podkreślali otwarcie Wydziału na wszelkie elementy współpracy wykorzystywane we wzajemnych, najczęściej formalnych, kontaktach. Zwracali uwagę na gotowość Wydziału do wychodzenia naprzeciw potrzebom otoczenia i na dobrą orientację w tym zakresie. Współpraca Wydziału z otoczeniem, w tym na studiach podyplomowych, w wielu dziedzinach datowana jest już od 15 lat. Po tak długim wzajemnym kontakcie wielu pracodawców uczestniczy w prowadzeniu zajęć, co w bezpośredni sposób wpływa na wzbogacanie wiedzy teoretycznej i wykształca dobrą praktykę. Taką dobrą praktyką jest pomoc przedstawicieli z otoczenia w budowaniu programów nauczania. Forma konsultacji jest przyjęta i akceptowana przez strony, co znajduje swoje odzwierciedlenie w protokołach sporządzanych ze spotkań. Rynek usług medycznych i opieki społecznej w państwach wysoko cywilizowanych, również w Polsce, wykazuje tendencje wzrostu, co z kolei pociąga za sobą nasilanie się sporu o wartości etyczne. Należy zatem stale rozwijać już rozpoczęte przez Wydział kontakty dbając o stałą promocję oraz dążąc do odgrywania wiodącej roli na danym obszarze oddziaływania. Wymóg udziału interesariuszy zewnętrznych w procesie określania efektów kształcenia, ich osiągania oraz weryfikacji, a także w dokonywaniu oceny jakości kształcenia należy uznać za spełniony w pełni. Rekomenduje się podejmowanie działań informacyjno-promocyjnych w zakresie prowadzonych studiów.

4) jednostka stosuje system ECTS, w którym liczba punktów odpowiada nakładowi pracy doktoranta i słuchacza, adekwatnemu do osiągniętych efektów kształcenia

Wprowadzony na Wydziale Filozofii system ECTS nie do końca prawidłowo określa liczbę punktów w stosunku do nakładu pracy i osiągniętych efektów kształcenia. W programie studiów przewidziano 60 punktów ECTS, z czego aż 15 doktoranci uzyskują za odbywanie praktyki zawodowej, a 5 ECTS za 30-godzinny przedmiot *Dydaktyka akademicka*.

Dzięki dużej indywidualizacji studiów i elastycznemu podejściu do wybieranych przez doktorantów wykładów, przyjęty system ECTS jest narzędziem w znacznym stopniu ułatwiającym wymianę międzywydziałową, międzyuczelnianą, a także międzynarodową.

5) jednostka posiada wiarygodny, przejrzysty i powszechnie dostępny - zwłaszcza dla studentów, doktorantów i słuchaczy - system umożliwiający ocenę stopnia osiągnięcia zakładanych celów i efektów kształcenia

Zakładane efekty kształcenia dla studiów doktoranckich i podyplomowych są przejrzyste, a ich opis dostępny jest na stronie internetowej Wydziału. Doktoranci i słuchacze studiów podyplomowych jednakże słabo orientują się w zakresie celów i efektów kształcenia, które nazywają wyłącznie intuicyjnie. Osiągane zakładane cele i efekty kształcenia przez doktorantów można ocenić poprzez analizę przyjętych do druku publikacji, udział doktorantów w konferencjach oraz pomyslnie zakończenie przewodów doktorskich. Nie ma jednakże rozwiązań systemowych, które pozwalałyby na ocenę wiarygodności i przejrzystości realizacji zakładanych efektów kształcenia. Ta kwestia zapewne wymaga dalszego doskonalenia.

Podczas spotkania z Zespołem Oceniającym uczestnicy studiów trzeciego stopnia bardzo pozytywnie ocenili jakość kształcenia na studiach doktoranckich. Podobne, pozytywne opinie wyrażali również słuchacze studiów podyplomowych.

Ocena końcowa 3 kryterium ogólnego⁴ W PEŁNI

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

- 1) Studia doktoranckie na Wydziale Filozofii Chrześcijańskiej pozwalają na uzyskanie efektów kształcenia w zakresie filozofii i psychologii, umożliwiając skutecznie zdobycie doktorantom stopnia naukowego doktora. Program studiów doktoranckich przewiduje zbyt daleko posuniętą indywidualizację procesu kształcenia.
- 2) Efekty kształcenia na studiach podyplomowych są w pełni zgodne z wymaganiami organizacji zawodowych i pracodawców, a także dają możliwości nabycia uprawnień do wykonywania zawodu lub nowych umiejętności niezbędnych na rynku pracy.
- 3) Udział interesariuszy zewnętrznych w procesie określania efektów kształcenia, ich osiągnięcia oraz weryfikacji, a także oceny jakości kształcenia należy uznać jako w pełni zadowalającą. Przedstawiciele środowiska doktorantów nie brali udziału w tworzeniu efektów, ale pozytywnie zaopiniowali przedłożony projekt. Rekomenduje się podejmowanie działań informacyjno-promocyjnych w zakresie prowadzonych studiów podyplomowych.
- 4) System punktacji ECTS nie do końca prawidłowo odzwierciedla rzeczywisty nakład pracy i uzyskane efekty kształcenia na studiach doktoranckich.
- 5) Doktoranci i słuchacze bardzo pozytywnie ocenili jakość kształcenia, nie ma jednakże rozwiązań systemowych, przejrzystych i dostępnych dla doktorantów i słuchaczy, które pozwalałyby na ocenę wiarygodności realizacji zakładanych efektów kształcenia.

4. Zasoby kadrowe, materialne i finansowe posiadane przez jednostkę dla realizacji zakładanych celów strategicznych i osiągnięcia efektów kształcenia

- 1) Jednostka zapewnia kadrę stosowną do potrzeb wynikających z prowadzonej działalności naukowej, dydaktycznej i organizacyjnej oraz prowadzi politykę kadrową umożliwiającą rozwój kwalifikacji naukowych i dydaktycznych pracowników

Wydział zapewnia kadrę odpowiednią do potrzeb wynikających z prowadzonej działalności naukowej, dydaktycznej i organizacyjnej oraz prowadzi politykę kadrową umożliwiającą rozwój kwalifikacji naukowych i dydaktycznych pracowników. Wszystkie zajęcia dydaktyczne i badania naukowe na studiach III stopnia prowadzą samodzielni pracownicy naukowi. Zajęcia na studiach podyplomowych prowadzą dobrze wykształceni adiunkci z dużym doświadczeniem dydaktycznym.

Kluczem doboru kadry prowadzącej i wspierającej proces kształcenia są kompetencje merytoryczne. Podstawę kadry naukowo-dydaktycznej prowadzącej zajęcia stanowią pracownicy samodzielni, zatrudnieni w Instytutach Filozofii i Psychologii oraz w Sekcji Humanistycznych Podstaw Ochrony Środowiska Instytutu Ekologii i Bioetyki. Wszyscy oni posiadają stopnie naukowe z zakresu filozofii i psychologii lub odpowiednie tytuły naukowe. Zachowane są przy tym proporcje liczbowe pracowników naukowych z filozofii i psychologii w stosunku do liczby doktorantów realizujących programy badawcze z tych dyscyplin. Pomocniczo w kształceniu doktorantów uczestniczą pozostali samodzielni pracownicy naukowi – zatrudnieni na Wydziale – w tym posiadający stopnie i tytuły

naukowe z dziedziny nauk przyrodniczych, oraz pozostali pracownicy naukowcy, współpracujący z promotorami doktorantów. Wielu doktorantów ma wyznaczonych również promotorów pomocniczych.

Zdarza się, że na jednego opiekuna naukowego/promotora przypada duża liczba doktorantów (8-10 osób). Co do zasady nie jest to dobrą praktyką, jednakże doktoranci podkreślali dobrą opiekę merytoryczną i fakt, iż poświęca się im wystarczającą ilość czasu na konsultacje.

Podczas spotkania z Zespołem Oceniającym uczestnicy studiów III stopnia bardzo pozytywnie ocenili kadre dydaktyczną i naukową, uznając, iż jest prawidłowo dobrana do prowadzonego kształcenia i badań naukowych realizowanych na Wydziale. Mają możliwość ocenić jej jakość poprzez wprowadzone ankiety oceniające. Dodatkowo prowadzone są hospitacje. Wielokrotnie w ocenach słuchaczy, doktorantów i studentów słychać było uznanie dla dobrej atmosfery studiowania. Jedynie studenci studiów niestacjonarnych zwrócili uwagę na utrudnienia związane z dostępem do dziekanatu oraz brak zwrotnej informacji o decyzjach podejmowanych przez władze Wydziału wobec studentów niestacjonarnych.

2) jednostka dysponuje odpowiednią infrastrukturą dydaktyczną dostosowaną do specyfiki oferowanych studiów, zapewniającą osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia

Wydział dysponuje odpowiednią infrastrukturą dydaktyczną dostosowaną do specyfiki oferowanych studiów, zapewniającą osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia. Posiada świetnie zaprojektowane pod względem funkcjonalnym budynki, sale wykładowe, (aule), sale seminaryjne, ostaniem elementem, który zapewni pełen komfort pracy kadry i studentów, będzie oddanie Uczelnianego Centrum Laboratoryjnego, w którym znajdują się laboratoria dla potrzeb Wydziału. Termin oddania obiektu już minął i otwarcie ma nastąpić w najbliższej przyszłości. Wydział jest jednym z beneficjentów nowego kampusu uniwersyteckiego i pod tym względem wyprzedza inne uniwersytety kształcące na kierunkach filozofii i psychologii.

Infrastrukturą, którą posiada Wydział zapewnia możliwość zaspokojenia potrzeb doktorantów w zakresie przygotowywania zajęć dydaktycznych, rozpraw doktorskich, podejmowania pracy naukowo-badawczej oraz przygotowania się do egzaminów doktorskich uczestników studiów trzeciego stopnia. W razie potrzeby mogą także korzystać z bazy naukowo-badawczej innych ośrodków naukowych, z którymi jednostka jest związana poprzez osoby nauczycieli akademickich i umowy o współpracy.

Do dyspozycji uczestników studiów doktoranckich są: wyposażone w sprzęt multimedialny sale wykładowe; ogólnodostępne pracownie komputerowe; laboratoria przyrodnicze; zasoby biblioteczne; czytelnia międzywydziałowa; pracownia metod diagnostycznych; pokoje poszczególnych sekcji i katedr; pomieszczenie administracyjne sekretariatu studiów doktoranckich. Biblioteka posiada dostęp do baz elektronicznych abstraktowych i pełnotekstowych, licencji krajowych w ramach konsorcjów na platformach EBSCO, ProQuest i Ovid oraz książek elektronicznych na platformie iBuk PWN.

Podczas rozmowy z Zespołem Oceniającym uczestnicy wyrazili pozytywną opinię na temat infrastruktury dydaktycznej i naukowej oraz możliwości rozwoju przy wykorzystaniu jednostek współpracujących z Wydziałem.

3) polityka finansowa jednostki zapewnia stabilność jej rozwoju

Polityka finansowa jednostki zapewnia stabilność jej rozwoju. Wydział jednak nie ma pełnej samodzielności finansowej. Samodzielność ta jest względna. Finanse Wydziału są ograniczone i ukierunkowane na rozwój kadry naukowej. Są one dwojakiego rodzaju: przeznaczone na badania statutowe dla doktorów do 35 roku życia oraz na wspomaganie bezpośrednio i pośrednio bieżących zadań naukowych, jak organizacja konferencji, publikowanie bieżących wyników badań. Są one w bezpośredniej dyspozycji dziekana i pochodzą one z wpływów za płatne formy kształcenia na Wydziale. Istotnym elementem poprawiającym sytuację finansową są projekty badawcze finansowane ze źródeł zewnętrznych. Sytuacja finansowa Wydziału jest stabilna i nie zagraża prawidłowej realizacji podstawowych zadań w zakresie badań i kształcenia.

Finansowanie WSZJK zapewnione jest w planie rzeczowo –finansowym Uczelni. Wydział nie posiada wydzielonych środków, bezpośrednio przeznaczonych na działania projakościowe, wynikające z ocen dostarczanych przez WSZJK. Działania te mają charakter tradycyjny polegający na wsparciu finansowym badań związanych z kierunkami kształcenia, dbanie o poziom i rozwój wydziałowych czasopism naukowych oraz publikację monografii. Wydział posiada doskonałą bazę dydaktyczną, więc ten obszar nie wymaga inwestycji, które miałyby znaczący wpływ na jakość kształcenia.

Ocena końcowa 4 kryterium ogólnego⁴ W PEŁNI

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

- 1) Wydział zapewnia kadrę stosowną do potrzeb wynikających z prowadzonej działalności naukowej, dydaktycznej i organizacyjnej. Kadra jest bardzo pozytywnie oceniana przez studentów i doktorantów.**
- 2) Wydział dysponuje odpowiednią infrastrukturą dydaktyczną dostosowaną do specyfiki oferowanych studiów, zapewniającą osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia.**
- 3) Polityka finansowa Wydziału jest prowadzona zgodnie z zasadami obowiązującymi w Uczelni i pozwala na prawidłową realizację podstawowych celów strategicznych. Warto by ją uzupełnić o fundusz projakościowy, służący wspieraniu najważniejszych przedsięwzięć mających na celu podnoszenie jakości kształcenia.**

5. Badania naukowe prowadzone przez jednostkę

Jednostka prowadzi badania naukowe w obszarach, dziedzinach i dyscyplinach naukowych związanych z oferowanymi studiami, a wyniki tych badań oraz najnowsze osiągnięcia nauki w danym obszarze wykorzystuje w procesie kształcenia. Jednostka stwarza doktorantom warunki do prowadzenia samodzielnych badań naukowych, a studentom umożliwia udział w badaniach przez nią prowadzonych.

Na Wydziale Filozofii Chrześcijańskiej zachowana jest spójność obszarów, dziedzin i dyscyplin naukowych prowadzonych badań z realizowanym procesem kształcenia. Jednostka prowadzi badania naukowe w obszarach, dziedzinach i dyscyplinach naukowych związanych z oferowanymi studiami. Badania prowadzone są w trzech instytutach: w Instytucie Filozofii,

Instytucie Psychologii oraz Instytucie Ekologii i Bioetyki. W prowadzeniu studiów doktoranckich z filozofii i psychologii główną rolę odgrywają Instytuty: Filozofii i Psychologii oraz – mając na uwadze ekofilozofię i bioetykę – Sekcja Humanistycznych Podstaw Ochrony Środowiska Instytutu Ekologii i Bioetyki. Kierunki badań wyznaczają katedry, skupione w sekcjach. Wyniki badań są publikowane: w monografiach i artykułach. O spójności tej można się w dużym stopniu przekonać porównując informacje zawarte w dokumencie „Informacja o najważniejszych osiągnięciach naukowych Wydziału Filozofii Chrześcijańskiej Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie w latach 2005–2011” z danymi zawartymi w dokumencie „Badania naukowe oraz publikacje doktorantów i studentów Wydziału Filozofii Chrześcijańskiej UKSW w Warszawie w latach 2007-2013” (aczkolwiek pierwszy z tych dokumentów obarczony jest pewnym błędem, polegającym na tym, że w dokumencie tym ten sam zbiór informacji zamieszczony jest w części mającej mówić o dokonaniach w roku 2007, jak i części mającej mówić o dokonaniach w roku 2008).

O tym, że badania naukowe – zachowujące spójność z procesem kształcenia – mają pozytywny wpływ na osiągnięte efekty kształcenia, świadczą nie tylko osiągnięcia doktorantów i studentów opisane w ostatnim z dokumentów; o owym pozytywnym wpływie świadczą również wypowiedzi interesariuszy zewnętrznych, którzy mówiąc o dobrym przygotowaniu absolwentów Wydziału – a te pozytywne oceny wystawiane były przez interesariuszy zewnętrznych zarówno absolwentom psychologii, jak i ochrony środowiska oraz filozofii – wskazywali na te elementy wykształcenia absolwentów Wydziału, które bądź wprost mają związek z prowadzonymi na Wydziale badaniami, bądź też mają związek pośredni. O takim bezpośrednim związku możemy mówić – opierając się na wypowiedziach interesariuszy zewnętrznych – w odniesieniu do studentów ochrony środowiska (bardzo pozytywne oceny formułowali przedstawiciele takich instytucji, jak Kampinoski Park Narodowy, czy Cukrownia Głinojeck), studentów psychologii (w tym wypadku bardzo pozytywne oceny formułowali m.in. osoby reprezentujące poradnię psychologiczno-pedagogiczną, stowarzyszenie na rzecz osób upośledzonych umysłowo lub fizycznie, centrum onkologii i in.), czy też filozofii (w tym wypadku potwierdzeniem istnienia bezpośredniego wpływu prowadzonych badań na efekty kształcenia były wypowiedzi przedstawiciela Papieskiego Wydziału Teologicznego, który wskazał na to, że absolwenci studiów filozoficznych na Wydziale są dobrze przygotowani do tego, by wejść w skład kadry naukowo-dydaktycznej licznych w samej Warszawie seminariów duchownych). Niektóre wypowiedzi wskazywały też na pośredni wpływ badań naukowych na osiągnięte efekty kształcenia; w wielu wypowiedziach zwracano uwagę na to, że filozofia – a to znaczy też uczestniczenie przez studentów i doktorantów w badaniach prowadzonych na kierunku – „daje dobrą bazę dla kreatywnego przetwarzania rzeczywistości”, czy też sprawia – dzięki kształceniu się na „tomizmie konsekwentnym” i wgłębianiu się w nią – że absolwenci filozofii „kroczą twardo po ziemi”, albo też, że dzięki wprawianiu się w „realistycznej filozofii człowieka” absolwenci filozofii bardziej przygotowani są do „sensownego zarządzania”.

Stopień udziału doktorantów i studentów w prowadzonych badaniach naukowych ocenić należy jako bardzo wysoki. Jak wskazują na to dane zawarte w dokumencie „Badania naukowe oraz publikacje doktorantów i studentów Wydziału Filozofii Chrześcijańskiej UKSW w Warszawie w latach 2007-2013” a także jak to wynikało jednoznacznie z wypowiedzi doktorantów podczas odbytego z nimi spotkania, doktoranci mają możliwość prowadzenia samodzielnych badań naukowych, a niektórzy realizują własne granty badawcze. Nie zawsze wprawdzie aktywność i udział poszczególnych doktorantów, czy studentów z danej sekcji

rozkładają się równomiernie – bywa że np. spośród 42 wystąpień konferencyjnych doktorantów i studentów z danej sekcji 36 wystąpień przypada na dwie osoby, co oznacza że ten bardzo wysoki stopień udziału w pracy naukowej doktorantów i studentów jest wynikiem wysoko ponadprzeciętnej aktywności dwójki doktorantów, czy studentów. Niejednokrotnie imponująca wręcz jest ilość publikacji, których autorami są studenci i doktoranci. O swym udziale w projektach badawczych – często realizowanych w porozumieniu i we współpracy z jednostkami spoza UKSW (takimi, jak Politechnika Warszawska, czy Ministerstwo Obrony Narodowej) – z dużym zaangażowaniem mówili również doktoranci, podczas wspomnianego spotkania, poświadczając tym samym fakt uczestniczenia zarówno doktorantów, jak i studentów (co z kolei poświadczono było w niektórych wypowiedziach studentów, podczas spotkania ze studentami) w prowadzonych na Wydziale badaniach naukowych.

Formy aktywnego uczestnictwa doktorantów w prowadzonych przez jednostkę badaniach naukowych są zróżnicowane. Najczęściej włączani są do realizacji projektów badawczych, prac w ramach danej Katedry/sekcji i mają możliwość realizacji samodzielnych badań naukowych. Wykaz publikacji doktorantów jest zgodny z zakresem działalności naukowej i dydaktycznej danych Katedr, często zdarzają się również prace o charakterze interdyscyplinarnym. Doktoranci publikują artykuły i referaty konferencyjne, w tym międzynarodowe, są również beneficjentami grantów.

Uczestnicy studiów trzeciego stopnia wyrazili pozytywną opinię o swoich możliwościach realizacji pracy badawczej – Wydział umożliwia im prowadzenie samodzielnych badań naukowych poprzez m. in. udostępnianie pomieszczeń, zasobów bibliotecznych oraz wsparcie merytoryczne opiekunów naukowych/promotorów i pozostałych pracowników naukowych. Doktoranci zapewnili podczas spotkania z Zespołem Oceniającym, iż spotykają się ze zrozumieniem i kadra naukowo-dydaktyczna poświęca dużo czasu na potrzebne im konsultacje.

Studenci zaangażowani są w badania i prace naukowe głównie na etapie przygotowywania prac dyplomowych. Na tym etapie mają oni możliwość nawiązywania kontaktów z pracownikami również z innych ośrodków naukowych, z którymi współpracuje 6 kół naukowych działających na Wydziale.

W ramach działalności kół naukowych, studenci pod opieką merytoryczną pracowników Wydziału, organizują konferencje, sympozja naukowe, wykłady gościnne i warsztaty. Studenci podczas spotkania potwierdzili swoje zaangażowanie w działalność poszczególnych sekcji badawczych. Biorą udział w konferencjach naukowych, niektórzy również są autorami bądź współautorami artykułów publikowanych w czasopiśmie naukowych. Potwierdził to wykaz publikacji naukowych z udziałem studentów przedstawiony do wglądu podczas wizytacji.

Ocena końcowa 5 kryterium ogólnego⁴ WYRÓŻNIAJĄCA

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryterium szczegółowego

Na Wydziale Filozofii Chrześcijańskiej mamy do czynienia z wyjątkowo korzystnym przykładem zbieżności pomiędzy prowadzonymi badaniami i kształceniem oraz pozytywnym wpływem prowadzonych badań na osiągnięte efekty kształcenia. Istnienie tej zależności potwierdzają fakty w postaci danych zawartych w przedstawionych sprawozdaniach, jak i liczne oraz nader pozytywne oceny formułowane przez

interesariuszy zewnętrznych. Badania naukowe i działalność publikacyjna na studiach III stopnia są bardzo mocną stroną Wydziału. Projekty badawcze, w których uczestniczą doktoranci, w bezpośredni sposób przyczyniają się do wzbogacenia osiągniętych efektów kształcenia przez uczestników studiów III stopnia, a zaangażowanie jednostki we wsparcie w tym zakresie zasługuje na wysoce pozytywną ocenę. Umożliwienie studentom udziału w badaniach prowadzonych przez jednostkę należy ocenić również bardzo pozytywnie.

6. Uczestniczenie jednostki w krajowej i międzynarodowej wymianie studentów, doktorantów, pracowników naukowych i dydaktycznych oraz współpraca z krajowymi i międzynarodowymi instytucjami akademickimi, a także z przedsiębiorstwami i instytucjami

1) Studenci, doktoranci i pracownicy jednostki uczestniczą w programach międzynarodowych

Wydział wykazuje dużą aktywność w ramach programów międzynarodowych, dysponuje dużą ilością podpisanych umów umożliwiających doktorantom wyjazdy zagranicę. Studenci, doktoranci i pracownicy Wydziału mają zapewnioną możliwość uczestniczenia w programach międzynarodowych, jednak w zróżnicowanym stopniu uczestniczą w realizacji tychże programów. W ramach Uczelni wymianą studencką zajmuje się Dział Współpracy Międzynarodowej. Na stronie internetowej tej jednostki studenci mogą znaleźć niezbędne informacje związane z wymianą zagraniczną. Znajdują się tam druki wymaganych dokumentów, listy uczelni partnerskich oraz aktualne informacje związane z rekrutacją do prowadzonych przez jednostkę wymian. Każdy kierunek studiów prowadzony na Wydziale ma swojego koordynatora programu Erasmus, u którego studenci mogą uzyskać wszelkie niezbędne informacje związane z zagraniczną praktyką czy studiami. Obecni na spotkaniu studenci, którzy brali udział w wymianie krajowej oraz międzynarodowej, wskazali na dużą pomoc jaką otrzymały ze strony Uczelni zarówno w załatwieniu wszelkich formalnych aspektów związanych z wymianą jak również odpowiednie, ich zdaniem, finansowanie. W ramach Erasmus w latach 2006-2011 łącznie 91 studentów wyjechało do uczelni partnerskich. Ponad połowa studentów wyjeżdżających to studenci psychologii, mniej niż ¼ to studenci filozofii, zaś studenci ochrony środowiska to niewiele ponad 10% wszystkich wyjeżdżających (w wypadku studentów ochrony środowiska można mówić o tendencji wzrostowej, zaś w wypadku filozofii i psychologii liczba wyjazdów nieco spada lub utrzymuje się na stałym poziomie). Jednostka oferuje uczestnikom III stopnia wyjazdy m.in. w ramach Programu Erasmus oraz możliwość wyjazdów na konferencje, praktyki i staże międzynarodowe. Z możliwości odbycia części studiów w jednostkach zagranicznych doktoranci korzystają dosyć rzadko (średnio jedna osoba na rok), co spowodowane jest obowiązkami zawodowymi oraz sprawami osobistymi. Na niezbyt wysokim poziomie – jak na liczbę ponad 100 nauczycieli akademickich na Wydziale – kształtuje się liczba realizowanych w ramach programu Erasmus wyjazdów wykładowców w celu prowadzenia wykładów w uczelniach partnerskich (w roku akademickim 2011/2012 były to trzy wyjazdy), budzić natomiast może zdziwienie czteroletni brak przyjazdów wykładowców z uczelni partnerskich w celu prowadzenia wykładów na Wydziale: w latach 2009-2011 przybyło na Wydział jedynie dwu wykładowców, podczas gdy w latach 2006-2008 było to 8 wykładowców. Ten ubytek rekompensują jedynie częściowo pojedyncze wykłady gości zagranicznych – w latach

2006-2012 było to około 20 wizyt wykładowców zagranicznych; czym innym bowiem są i inny efekt dydaktyczny mają gościnne, nieobowiązkowe wykłady, inny zaś jest efekt uczestniczenia we włączonych do programu kształcenia zajęciach realizowanych – np. w formie dwudniowego seminarium – przez zagranicznego wykładowcę.

Podczas rozmowy z Zespołem Oceniającym uczestnicy studiów III stopnia pozytywnie wypowiadali się na temat oferty programów międzynarodowych, zapewniając, iż jeśli pojawiłoby się zainteresowanie po ich stronie, to nie byłoby problemu z wyjazdem. Dzięki bibliotecznym bazom danych i ułatwieniom technologicznym często wyjazd w opinii doktorantów staje się zbędny. Doktoranci informowani są o ofercie programów międzynarodowych oraz możliwości wyjazdów poprzez spotkania informacyjne, listy mailingowe oraz informacje na stronie internetowej.

2) jednostka podejmuje działania mające na celu internacjonalizację procesu kształcenia, w tym w zakresie określania efektów i realizacji programu kształcenia

Jednostka współpracuje na różnych płaszczynach z międzynarodowymi instytucjami akademickimi. Stopień internacjonalizacji kształcenia na Wydziale jest – zważywszy różne aspekty owej internacjonalizacji – zróżnicowany. Pozytywnie należy ocenić poziom internacjonalizacji kształcenia mierzony liczbą przyjazdów na studia studentów zagranicznych (w latach 2006-2012 było to 30 studentów zagranicznych, przy czym na wyróżnienie zasługuje wysoka liczba studentów na kierunku psychologia). Doktoranci wyjeżdżają na staże zagraniczne (m.in. Hokkaido, Londyn, Kolonia, Liechtenstein) międzynarodowe konferencje naukowe (2012 r. – 31 referatów na zagranicznych konferencjach), publikują w zagranicznych czasopismach.

Wydział zaprasza gości zagranicznych celem przeprowadzenia wykładu/wykładów i umożliwienia kontaktu młodych badaczy z zagranicznymi naukowcami. Trudno jednak uznać, by „jednostka podejmowała działania mające na celu internacjonalizację procesu kształcenia, gdy chodzi o określanie efektów kształcenia i realizację programu kształcenia”. Przedstawione dane nie wskazują na to, by były podejmowane idące w tym kierunku działania, co być może wynika z przekonania – implicite zawartego w stwierdzeniu sformułowanym w raporcie samooceny – że współpraca międzynarodowa w tym zakresie grozić może «rozmywaniem specyfiki» programu kształcenia.

Działania służące internacjonalizacji mają widoczne przełożenie na proces kształcenia na studiach III stopnia.

3) jednostka współpracuje z krajowymi i zagranicznymi ośrodkami akademickimi

Z analizy dokumentów widać, iż istnieje rozbudowana współpraca naukowo-badawcza z krajowymi ośrodkami akademickimi na wielu polach zgodnych z własną działalnością Wydziału. Wymieniany rodzaj współpracy angażuje przede wszystkim doktorantów i studentów. Wśród krajowych ośrodków akademickich wymienić należy m.in.: Polską Akademię Nauk, Katolicki Uniwersytet Lubelski, Uniwersytet Papieski Jana Pawła II, Uniwersytet Jagielloński, Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu, Politechnikę Warszawską, Wojskową Akademię Techniczną, Szkołę Główną Handlową oraz inne, razem 22 jednostki. Bardzo wysoko należy ocenić stopień i zakres współpracy z krajowymi oraz zagranicznymi ośrodkami akademickimi. Bardzo liczny jest też udział pracowników

Wydziału w konferencjach międzynarodowych. Ten wymiar współpracy zasługuje na ocenę wyróżniającą.

4) jednostka współpracuje z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w celu osiągnięcia właściwych efektów kształcenia

Wizytowany Wydział prowadzi intensywną i zróżnicowaną współpracę krajową. Obejmuje ona działania długo i krótko falowe nie pomijając kontaktów jednostkowych w zakresie współpracy z przedsiębiorstwami w tym usługowymi w zakresie szeroko ujmowanego procesu badawczego i konsultingowego. Notuje się również udział pracowników Wydziału w gremiach eksperckich, doradczych i decyzyjnych administracji rządowej, samorządowej oraz w organizacjach pozarządowych. Wśród wielu wymieniń należy: Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich, Stowarzyszenie MONAR, Ministerstwo Środowiska, Samorząd Województwa Mazowieckiego, liczne instytucje oświatowe i wychowawcze, poradnie psychologiczne, stowarzyszenia i inne. Wymieniane w dokumentach instytucje można uznać za szeroko reprezentowane otoczenie zewnętrzne dla wizytowanego Wydziału. Szeroko uznawany udział w wielu pracach i przedsięwzięciach pozwala rozpoznawać i monitorować coraz to nowe pojawiające się wydarzenia. Podejmowane dyskusje na forum Wydziału również ze studentami podnoszą wiedzę i atrakcyjność studiów, a także w znaczny sposób kształtują proces dydaktyczny. Studenci, doktoranci a także słuchacze studiów podyplomowych dzięki obserwacji pracy osób z doświadczeniem zawodowym wzbogacają własne umiejętności oraz mają możliwość zapoznania się ze specjalistyczną aparaturą badawczą. Praktyczne zajęcia i różne przedsięwzięcia z wieloma środowiskami szkół, zakładów opiekuńczych, zakładów wychowawczych przygotowują do wykonywania nierzadko trudnych zadań. Nabycie takich umiejętności jest wysoko cenione przez środowisko pracodawców. Umiejętności praktyczne w połączeniu z kontaktami interpersonalnymi mogą mieć niebagatelne znaczenie w procesie ubiegania się o pracę. Studenci i pracownicy Wydziału angażują się w wiele przedsięwzięć o charakterze lokalnym. Należą do nich lekcje pokazowe w gimnazjach i szkołach ponadgimnazjalnych, udział w działalności Uniwersytetu Otwartego UKSW, współorganizacja Warszawskiego Dnia Filozofii, udział w roli prelegentów w spotkaniach Polskiego Towarzystwa Filozoficznego, organizacja Panelu Otwartych Debat, organizacja szkoleń, sympozjów i wykładów w siedzibach organizacji pożytku publicznego, udział w Warszawskim Festiwalu i Pikniku Naukowym i wiele innych. Udział w gremiach doradczych i naukowych wraz z organizacją akcji charytatywnych i pomocowych wieńczy bogatą współpracę Wydziału z otoczeniem. Obecność w tak wielu przedsięwzięciach, w tym w mediach, podnosi rangę Wydziału. Po dokonaniu analizy dokumentów i na podstawie przeprowadzonych rozmów w trakcie wizytacji należy stwierdzić, że obydwie wymogi: co do zakresu współpracy jednostki z otoczeniem społeczno-gospodarczym i co do jej wpływu na osiągnięte efekty kształcenia, spełnione są w stopniu wyróżniającym. Proponuje się by po wdrożeniu projektu pod nazwą „Model współpracy z pracodawcami” jako wirtualną platformę komunikacji pracodawca-UKSW-student, wprowadzić niezbędne korekty konieczne dla jeszcze szerszej reprezentacji otoczenia współpracującego z Wydziałem.

Ocena końcowa 6 kryterium ogólnego ⁴ W PEŁNI

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia *kryteriów szczegółowych*

- 1) Wydział dysponuje wieloma podpisanymi umowami umożliwiającymi wyjazdy zagraniczne. Zarówno studenci, jak i doktoranci oraz pracownicy uczestniczą w wymianie międzynarodowej. Rozmiar tej współpracy jest zróżnicowany – o ile w wypadku wyjazdów studentów w ramach programu Erasmus kryterium to spełnione jest w pełni, o tyle forma i stopień włączenia wykładowców zagranicznych w programy kształcenia nie mogą być uznane za satysfakcjonujące. Wydział a także Uczelnia zapewniają odpowiednie wsparcie w tym zakresie.
- 2) Pozytywnie należy ocenić rozmiary internacjonalizacji procesu kształcenia, jeśli postrzegać ją przez pryzmat ilości studentów zagranicznych; trudno natomiast jest mówić o zamierzonym podejmowaniu działań mających na celu internacjonalizację procesu kształcenia w zakresie określania efektów kształcenia i w zakresie realizacji programu kształcenia na studiach I i II stopnia, natomiast ma to widoczne przełożenie na proces kształcenia na studiach III stopnia.
- 3) Wyróżniającą ocenę należy przyznać Wydziałowi za szeroki i efektywny zakres współpracy z krajowymi i zagranicznymi ośrodkami akademickimi.
- 4) Po dokonaniu analizy dokumentów i na podstawie przeprowadzonych rozmów w trakcie wizytacji należy stwierdzić, że zakres współpracy jednostki z otoczeniem społeczno-gospodarczym i jej wpływ na osiągnięte efekty kształcenia zasługują na ocenę wyróżniającą.

7. Wsparcie naukowe, dydaktyczne i materialne zapewniane przez jednostkę studentom i doktorantom w procesie uzyskiwania efektów uczenia się

- 1) Jednostka ma wdrożony system opieki naukowej, dydaktycznej i materialnej, uwzględniający także potrzeby osób niepełnosprawnych

Na początku roku akademickiego przedstawiciele Samorządu Studentów organizują spotkanie informacyjne dla nowo przyjętych studentów, podczas którego następuje prezentacja Wydziału oraz omówione zostają wszelkie kwestie związane z tokiem studiów i systemem pomocy materialnej funkcjonującym w Uczelni.

Studenci wizytowanej jednostki mają możliwość studiowania wg indywidualnej organizacji studiów oraz indywidualnego planu studiów i programu kształcenia, które określa Regulamin Studiów. Obecni na spotkaniu studenci wiedzą o tej możliwości, zauważyli również, że zawsze mogą liczyć na przychylność prowadzących zajęcia w przypadku indywidualnego ustalania terminów zaliczeń czy dodatkowych konsultacji.

W zakresie opieki dydaktycznej studenci mają również możliwość skorzystania z oferty przedmiotów do wyboru. Część z nich, która weszła w skład oferty wyszła z inicjatywy studentów. Zajęcia w języku obcym dostosowane są do specyfiki Wydziału, co umożliwia zdobycie studentom odpowiednich umiejętności językowych.

Wybór opiekuna pracy dyplomowej następuje na zasadzie indywidualnych konsultacji między studentami a opiekunami. Studenci nie zgłaszali zastrzeżeń w tej kwestii. Obecni

na spotkaniu wyrazili zdanie, iż mogą swobodnie wybrać temat pracy dyplomowej realizowanej pod kierunkiem opiekuna naukowego.

Terminy i formy konsultacji z pracownikami naukowo-dydaktycznymi są dogodne dla potrzeb studentów wszystkich rodzajów studiów. Każdy wykładowca podaje na początku zajęć w jakich dniach i godzinach będzie dostępny dla studentów poza planowymi zajęciami dydaktycznymi. Ponadto większość wykładowców umożliwia ze sobą kontakt drogą elektroniczną.

Dostępność władz Wydziału jest w opinii studentów odpowiednia. Inicjatywy, takie jak spotkania informacyjne, oceniane są zarówno przez studentów jak i przedstawicieli Samorząd Studentów bardzo pozytywnie.

System wsparcia studentów w zakresie opieki naukowej i dydaktycznej funkcjonuje prawidłowo. Wsparcie w tym zakresie oferowane przez jednostkę ocenić należy pozytywnie.

Środowisko doktorantów wyraziło również aprobatę dla systemu opieki naukowej i dydaktycznej funkcjonującego na Wydziale. Podczas spotkania z Zespołem Oceniającym oraz podczas indywidualnych rozmów, doktoranci ocenili bardzo pozytywnie kadre naukowo-dydaktyczną, prowadzącą zajęcia na studiach doktoranckich. Poprzez ankiety oceniające seminaria i wykłady, reprezentację w Radzie Wydziału i konsultacje z Władzami, doktoranci mają możliwość weryfikacji działania tego systemu.

Uczestnicy studiów trzeciego stopnia uczestniczą w statutowych badaniach naukowych prowadzonych na Wydziale. Istnieje możliwość zdobycia środków finansowych w ramach grantów uczelnianych na prowadzenie badań związanych z przygotowaniem pracy doktorskiej (wsparcie dla młodych naukowców). Podczas rozmowy z Zespołem Oceniającym doktoranci przyznali, że prawie każdy dobrze umotywowany wniosek rozpatrywany jest pozytywnie. Doktoranci dodatkowo motywowani są do ubiegania się o granty zewnętrzne – opiekunowie naukowi/promotorzy oraz inni pracownicy pomagają im w merytorycznym i formalnym przygotowaniu wniosków.

Studenci Wydziału mogą korzystać z pomocy materialnej na zasadach ogólnouczelnianych. Tryb przyznawania pomocy materialnej określa Załącznik do Zarządzenia nr 54/2012 Rektora UKSW z dnia 27 sierpnia 2012 r., którym jest Regulamin pomocy materialnej dla studentów Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie. Regulamin jest powszechnie dostępny, a kryteria przyznawania stypendiów znane są studentom. Obecni na spotkaniu studenci zgłaszali problem dotyczący terminowości wypłacania świadczeń. Opóźnienie wypłaty świadczeń materialnych pod koniec grudnia ubiegłego roku spowodowane było dużą ilością wniosków, które musiały rozpatrzyć komisje, jak argumentowali podczas spotkania przedstawiciele Samorządu Studentów. Decyzje o przyznaniu pomocy materialnej, z wyjątkiem stypendium rektora, wydaje Wydziałowa Komisja Stypendialna powoływana zgodnie z art. 173 ust.1 pkt. 1-2 i 8 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym (tekst jednolity Dz. U. z 2012r., poz.572, z późn. zm.) decyzją Dziekana na wniosek Samorządu Studenckiego. Studenci stanowią większość członków komisji stypendialnej, a decyzje podejmowane są w sposób transparentny.

Formą wsparcia studentów jest także możliwość uzyskania zakwaterowania w domach studenckich.

Studenci z niepełnosprawnościami mogą liczyć na odpowiednie wsparcie w procesie dydaktycznym. Budynek Wydziału dostosowany jest do potrzeb osób niewidomych, niesłyszących oraz z niepełnosprawnościami ruchowym. Na poziomie Uczelni funkcjonuje system wsparcia osób niepełnosprawnych, z którego mogą korzystać studenci wizytowanej jednostki. Studenci z niepełnosprawnościami mogą korzystać z pomocy psychologa i stypendium dla osób niepełnosprawnych. W UKSW powołany jest pełnomocnik Rektora ds. Studentów Niepełnosprawnych, którego głównym zadaniem jest koordynacja działań mających na celu stworzenie uczelni przyjaznej osobom niepełnosprawnym, pozbawionej barier architektonicznych i psychologicznych. Również studenci obecni na spotkaniu potwierdzili, że osoby niepełnosprawne zawsze mogą liczyć na przychylność i pomoc ze strony nauczycieli akademickich. Budynek Wydziału został dostosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych – winda z sygnalizacją dźwiękową, toalety; dostosowanie sal wykładowych, oznaczenia alfabetem Braille'a.

W Uczelni powołano komisje dyscyplinarne ds. studentów. Ich skład i procedury postępowania spełniają wymogi określone przepisami prawa.

Studenci mają wpływ oraz zapewniony jest ich udział w weryfikacji prawidłowości działania powyżej opisanego systemu.

Wydział posiada również przejrzyste zasady przyznawania stypendiów doktoranckich, zwiększeń stypendiów z dotacji projakościowej, stypendiów dla najlepszych doktorantów oraz innych świadczeń z funduszu pomocy materialnej. Traktują o nich odpowiednie regulaminy. Przyznawanie świadczeń finansowych na Wydziale odbywa się zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa i co do zasady bez opóźnień w wypłatach. Samorząd Doktorantów jest partnerem rozmów i ma duży wpływ na weryfikację prawidłowości funkcjonowania tego systemu – w momencie opóźnień w wypłatach stypendium doktoranckiego w styczniu bieżącego roku po interwencji u Władz system się zmienił. Zaległości dotyczące wypłat stypendiów w krótkim okresie czasu zostały wyrównane. Niestety stypendiów doktoranckich jest tylko 12 na 133 uczestników studiów III stopnia (ok. 10%) – większość doktorantów zmuszona jest podejmować dodatkowe prace zarobkowe. Wskazać należy również na to, iż wnioski o zwiększenia stypendium doktoranckiego z dotacji na cele projakościowe złożyło jedynie 20 osób (na 38 możliwych zwiększeń). Zdaniem doktorantów wynika to z faktu ich przeoczenia (informacje otrzymali) oraz stopnia formalizacji systemu i złożoności wniosku. Ich zdaniem całkowicie zbędnym jest wymóg dołączenia wydruku napisanej części pracy doktorskiej lub wydruku zebranego do pracy materiału badawczego. Nie jest to bowiem właściwa metoda na ustalenie rzeczywistego stanu zaawansowania pracy badawczej. Należy zastanowić się nad wymaganiami wniosku, tak by oddawał zaangażowanie i wyniki pracy naukowo-badawczej, przy jednoczesnym zmniejszeniu ilości i objętości załączników. Podsumowując: podczas spotkania z Zespołem Oceniającym uczestnicy studiów III stopnia wyrazili umiarkowanie pozytywną opinię na temat systemu stypendialnego – mają zastrzeżenia do formy wniosków oraz, ich zdaniem, zbyt małej liczby przyznawanych stypendiów.

Wielu doktorantów posiada wydawaną dzięki inicjatywnie Biura Karier Kartę Absolwenta UKSW, która uprawnia do zniżek w firmach zewnętrznych, w tym w księgarniach.

Doktoranci bardzo pozytywnie ocenili pracę Kierownika Studiów Doktoranckich oraz pracownika administracyjnego odpowiedzialnego za studia trzeciego stopnia. Podczas

spotkania z Zespołem Oceniającym kilkakrotnie podkreślili zaangażowanie, bardzo sprawny przepływ informacji oraz serdeczność wskazanych osób.

System wsparcia dydaktycznego i materialnego doktorantów, wyposażenie, zasoby biblioteczne i socjalne ogólnie należy uznać za stwarzające odpowiednie warunki do studiowania.

2) jednostka ma efektywny system rozpatrywania skarg i rozwiązywania sytuacji konfliktowych

W zakresie działań zapobiegawczych, rozwiązywania sytuacji konfliktowych oraz w kwestii indywidualnych spraw studenckich Władze Wydziału otwarte są na kontakt ze studentami. Najpierw Władze Wydziału rozpoznają sprawę a następnie przeprowadza się rozmowy ze stronami konfliktu. Zarówno przedstawiciele władz Wydziału jak i studenci przyznali, iż sytuacje takie zdarzają się incydentalnie.

Na poziomie wydziałowym, co do zasady nie ma sformalizowanych procedur rozwiązywania sytuacji konfliktowych. Działania nie mają charakteru formalnego, ale dzięki stosowanym standardom postępowania (m.in. zasadzie otwartych drzwi Kierownika Studiów Doktoranckich, Prodziekana) system funkcjonuje w sposób prawidłowy. Podczas spotkania z Zespołem Oceniającym doktoranci stwierdzili, iż sytuacje konfliktowe zdarzają się bardzo rzadko i najczęściej rozwiązywane są polubownie w ramach Katedr. W razie potrzeby doktoranci zwracają się bez obaw do organów Wydziału (zwłaszcza Kierownika Studiów Doktoranckich, który cieszy się bardzo dobrą opinią) lub Samorządu Doktorantów.

Na szczeblu uczelnianym powołane zostały: komisja dyscyplinarna dla doktorantów, odwoławcza komisja dyscyplinarna dla doktorantów (Uchwała Senatu UKSW nr 164/2012 z 25 października 2012 r – po 5 doktorantów w składzie) oraz 3 rzeczników dyscyplinarnych ds. doktorantów, mających na celu wyjaśnianie i rozwiązywanie zaistniałych sytuacji konfliktowych (Decyzja Rektora UKSW nr 28/12 z dnia 16 listopada 2012 r.).

3) jednostka wspiera działalność samorządu oraz organizacji zrzeszających studentów lub doktorantów i współpracuje z nimi; organy jednostki, podejmują aktywne działania mające na celu szerokie włączanie studentów oraz doktorantów i ich przedstawicieli do prac organów jednostki, komisji statutowych i doraźnych, zwłaszcza koncentrujących swoje prace wokół procesu dydaktycznego i spraw dotyczących studentów i doktorantów

Na Uczelni działa Parlament oraz Zarząd Samorządu Studentów, w których skład wchodzi delegaci poszczególnych wydziałów. Przedstawiciele Samorządu Studentów na Wydziale integrują środowisko studenckie, współpracują z władzami Wydziału, włączeni są w prace komisji stypendialnych, a także współpracują z kołami naukowymi. Studenci pozytywnie wypowiadają się nt. współpracy z Władzami Wydziału, które wspierają studenckie inicjatywy, służą pomocą organizacyjną i finansową samorządowych akcji. Przepływ informacji odbywa się bez problemów, a struktura zarządzania jakością kształcenia na Wydziale jest dla przedstawicieli samorządu przejrzysta. Przedstawiciele studentów włączeni są w pracę Rady Wydziału.

Wydziałowa Rada Studentów co roku organizuje szkolenie dla nowoprzyjętych studentów w zakresie praw i obowiązków studenta. Ponadto jest inicjatorem spotkań informacyjnych dotyczących pomocy materialnej. Przedstawiciele studentów dbają o to, by przepływ informacji między Władzami Wydziału a studentami był jak najlepszy angażując i zachęcając do współpracy starostów i koła naukowe.

Samorząd Studentów podejmuje szereg działań mających na celu wsparcie, rozwój i nabywanie kompetencji społecznych przez studentów. Wartym uwagi jest cykl spotkań organizowanych przez Samorząd Studentów we współpracy z innymi organizacjami, zatytułowany: „Jak osiągnąć sukces mając 20 lat? Czyli psychologia sukcesu nie tylko dla psychologów”. Celem spotkań jest pokazanie studentom jak umiejętnie połączyć psychologię i praktyczną technologię osiągania sukcesu w warunkach dzisiejszego świata. Ponadto studenci angażują się w organizację Pikniku Psychologicznego, którego zadaniem jest przybliżenie praktycznych stron psychologii.

W ramach Wydziału swoją działalność prowadzą koła naukowe. Działalność Kół Naukowych wspomagana jest przez władze Uczelni oraz Wydziału. Studenci poprzez działalność w kołach naukowych współpracują z pracownikami naukowymi Wydziału przy realizacji różnych projektów badawczych. Owocem tej współpracy są oryginalne prace dyplomowe. Zakres działalności kół jest bardzo szeroki - obejmuje organizację wykładów, udział w konferencjach naukowych, czy wygłaszanie prelekcji.

Władze jednostki wspierają studenckie inicjatywy i działalność organizacji studenckich.

Zgodnie z Regulaminem Samorządu Doktorantów Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie istnieją tylko ogólnouczelniane organy Samorządu Doktorantów. Na szczeblu wydziałowym przez Władze powołana została Wydziałowa Rada Doktorantów (Decyzja Dziekana z 8 stycznia 2013 r.) jako ciało doradcze i opiniotwórcze. Jego przewodniczącym jest każdorazowo reprezentant doktorantów w Radzie Wydziału wyznaczony przez Zarząd Samorządu (§3 Decyzji). Jakkolwiek zamysł wprowadzenia organu konsultacyjnego, usprawniającego komunikację doktorantów z Władzami Wydziału należy uznać za pożądany, tak wybrane rozwiązanie nie jest właściwe. Nie powinno się tworzyć organów reprezentujących środowisko doktorantów poza właściwym samorządem. Zastosowane nazewnictwo dodatkowo wprowadza w błąd. Podczas spotkania z Zespołem Oceniającym członkowie Samorządu Doktorantów stwierdzili, iż zauważają tę sytuację i starali się proponować inną nazwę. Przygotowują się również do zmiany Regulaminu Samorządu Doktorantów, m.in. celem wprowadzenia organów samorządu na szczeblu poszczególnych wydziałów.

Współpraca Samorządu Doktorantów z Władzami Wydziału układa się dobrze. Uczestnicy studiów III stopnia są partnerem dyskusji, a ich przedstawiciele włączani są w prace organów tak Uczelni, jak Wydziału. Wyjątkiem są tylko komisje rekrutacyjne na studia doktoranckie, gdzie obecność doktorantów byłaby pożądana ze względu na dużą wagę rozmowy kwalifikacyjnej. Samorząd opiniuje przedstawiane mu akty prawne dotyczące doktorantów oraz wyraża zdanie o powołaniu Kierownika Studiów Doktoranckich. Działa sprawnie, organizując szkolenia oraz konferencje we współpracy z kołami naukowymi. Samorząd Doktorantów nie posiada samodzielnego biura, ale, jak zostało stwierdzone podczas spotkania z Zespołem Oceniającym, nie ma takiej potrzeby. Do tej pory Wydział zapewniał pomieszczenia do spotkań i pracy, a w najbliższym czasie Samorząd zacznie współdzielić pomieszczenie z kołem naukowym (celem posiadania adresu korespondencyjnego i możliwości ustanowienia dyżurów). Samorząd Doktorantów nie dysponuje stałym budżetem. W razie potrzeb doktoranci zwracają się do Władz Wydziału lub Uczelni. W miarę możliwości finansowych wsparcie jest im udzielane.

Na poziomie Wydziału nie istnieje samodzielne koło naukowe doktorantów. Uczestnicy studiów trzeciego stopnia włączają się jednak aktywnie w działalność studenckich

organizacji naukowych oraz przede wszystkim istniejącego na Uczelni Interdyscyplinarnego Koła Naukowego Doktorantów Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego. W jego ramach podejmowanych jest wiele inicjatyw, organizowane są konferencje naukowe.

Ocena końcowa 7 kryterium ogólnego⁴ W PEŁNI

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

- 1) Wydział ma wdrożony system opieki naukowej, dydaktycznej i materialnej, uwzględniający także potrzeby osób niepełnosprawnych, istnieją jednakże elementy wymagające analizy i korekty.
- 2) Na Wydziale nie istnieją sformalizowane procedury rozwiązywania sytuacji konfliktowych jednak rozwiązywanie sytuacji konfliktowych nie budzi zastrzeżeń. Należy jednakże podkreślić, iż stosowane standardy postępowania do tej pory zapobiegały powstawaniu i ewentualnej eskalacji problemów.
- 3) Samorzady studentów i doktorantów działają sprawnie, co przyczynia się do integracji, wszechstronnego rozwoju i nabywania kompetencji społecznych. Wydział stwarza warunki do rozwoju samorządności, współpraca samorządu z Władzami Wydziału układa się dobrze, ale nie zawsze jest ona w pełni transparentna.

8. Spójność systemu wewnętrznych przepisów prawnych normujących proces zapewnienia jakości kształcenia, oraz jego zgodność z przepisami powszechnie obowiązującymi

Przepisy prawne normujące proces zapewniania jakości w Uniwersytecie Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie można podzielić na bezpośrednio odnoszące się do funkcjonowania wewnętrznego systemu zapewniania jakości jak i te o charakterze ogólnouczelnianym regulujące kwestie związane z odpowiedzialnością organów jednoosobowych i kolegialnych, procesem kształcenia na studiach I i II stopnia, studiach doktoranckich oraz podyplomowych, tworzeniem programów kształcenia, zasadami rekrutacji, określaniem efektów kształcenia, zasadami dyplomowania, tokiem studiów, oceną nauczycieli akademickich, wsparciem studentów, zasadami i trybem przeprowadzania ankietyzacji procesu dydaktycznego itp.

W Uniwersytecie Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie aktualnie obowiązującym przepisem wewnętrznym określającym funkcjonowanie wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia jest zarządzenie Rektora nr 84/2012 z dnia 20 grudnia 2012 r. Wspomniane zarządzenie Rektora nie jest pierwotnym aktem konstytuującym wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia w Uniwersytecie, lecz wyrazem działań mających na celu reorganizację systemu i dostosowanie obszarów objętych systemem zapewniania jakości kształcenia do przepisów znowelizowanej ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym. Zarządzenie Rektora z grudnia 2012 r. poprzedzone było odpowiednio zarządzeniami nr 32/2008 z dnia 25 lipca 2008 r. oraz nr 49/2009 z dnia 16 października 2009 r. dotyczącym zapewnienia jakości kształcenia i nr 47/2010 z dnia 15 września 2010 r. w sprawie Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia, które zostało doprecyzowane Zarządzeniem nr 19/2011 z dnia 13 kwietnia 2011 r. w zakresie § 2 ust. 4 pkt. 7).

Zgodnie z wymienionym zarządzeniem: „Wewnętrzny System Zapewniania Jakości Kształcenia obejmuje: „1) analizę zasad rekrutacji na studia; 2) monitorowanie, ocenę

i doskonalenie programów oraz efektów kształcenia, jak również analizę planów studiów; 3) doskonalenie organizacji procesu dydaktycznego 4) monitorowanie stosowanych kryteriów, przepisów i procedur oceniania studentów; 5) dbałość o wysoką jakość kadry dydaktycznej; 6) działania uczelni w zakresie zapobiegania plagiatom i ich wykrywania; 7) ocenę systemu nagradzania nauczycieli akademickich, doktorantów i pracowników administracyjnych związanych z procesem dydaktycznym; 8) przegląd zarządzania jakością, obejmujący procesy, które mają wpływ na doskonalenie wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia” (§ 1 ust. 2).

W zarządzeniu określono również strukturę odpowiedzialności w obszarze zapewniania jakości kształcenia oraz utrzymania wewnętrznego systemu, zarówno na poziomie Uczelni jak i jednostek organizacyjnych. W załączniku do zarządzenia dookreślone zostały wzajemne relacje pomiędzy ciałami odpowiedzialnymi za właściwe funkcjonowanie tego systemu. Strukturę odpowiedzialności tworzą:

- Rektor,
- Prorektor właściwy ds. kształcenia (§ ust. 1),
- Uczelniana Komisja ds. Jakości Kształcenia, którą powołuje Rektor po zasięgnięciu opinii Senatu (§ 3 ust. 1);
- Dział Kształcenia (§ 8);
- Ośrodek Badań Jakości Kształcenia i Ewaluacji (§ 4 ust. 1i2);
- Zespół ds. Jakości Kształcenia, który powołuje Kierownik ogólnouczelnianej jednostki organizacyjnej wykonującej zadania dydaktyczne po zasięgnięciu opinii rady jednostki (§ 7 ust. 1);
- Rada Wydziału;
- Dziekan;
- Wydziałowe Komisje ds. Jakości Kształcenia, które powołują dziekani po zasięgnięciu opinii Rad Wydziałów (§ 5 ust. 1);
- Wydziałowe Komisje Dydaktyczne, które powołuje dziekan po zasięgnięciu opinii rady wydziału (§6 ust. 1);
- Grupa Interesariuszy Zewnętrznych, powoływana w strukturze organizacyjnej Wydziału,
- Monitorowana Grupa Absolwentów, powoływana w strukturze organizacyjnej Wydziału

Za nadzór na wewnętrznym systemem zapewniania jakości kształcenia odpowiedzialny jest Prorektor właściwy ds. kształcenia oraz na szczeblu jednostek organizacyjnych prowadzących kształcenie odpowiednio Dziekani. Ponadto zarządzeniem nr 76/2012 z dnia 30 października 2012 r. Rektor powołał Uczelnianą Komisję ds. Jakości Kształcenia w skład której wchodzi „nauczyciele akademicy reprezentujący różne dyscypliny naukowe i reprezentanci studentów oraz doktorantów, a także pracownik Centrum Systemów Informatycznych”. Zadania Uczelnianej Komisji zostały określone w cytowanym zarządzeniu Rektora i obejmują m.in. opiniowanie strategii zapewnienia jakości kształcenia na UKSW, analizę raportów opracowanych przez Ośrodek Badań Jakości Kształcenia i Ewaluacji, analizę raportów przygotowywanych przez Biuro Karier, analizę raportów samooceny dokonywanych przez Wydziały, opracowywanie procedur służących zapewnianiu i doskonaleniu jakości kształcenia. Zarządzeniem nr 33/2010 z dnia 7 lipca 2010 r. Rektor, po zasięgnięciu opinii Senatu, utworzył ogólnouczelnianą jednostkę naukowo-badawczą o nazwie Ośrodek Badań Jakości Kształcenia i Ewaluacji (OBJ), do której zadań należy: „wspomaganie procesu

podnoszenia jakości kształcenia na UKSW, w szczególności poprzez przeprowadzanie badań, z wykorzystaniem różnych metod i technik badawczych, wśród studentów, doktorantów, uczestników kursów dokształcających, absolwentów, pracowników naukowo-dydaktycznych oraz administracyjnych Uniwersytetu, przygotowanie raportów z badań wraz z propozycją działań naprawczych". Na podstawie zarządzenie Rektora nr 37/2011 z dnia 19 września 2011 zmieniającym zarządzenie nr 47/2005 z dnia 20 grudnia 2005 r. utworzone zostało w UKSW Biura Karier.

Na Wydziale Dziekan kieruje procesem dydaktycznym w ramach posiadanych uprawnień (§ 44 Statutu Uczelni), natomiast Rada Wydziału w zakresie posiadanych statutowych kompetencji (§ 34) nadzoruje proces kształcenia na Wydziale. Cele sformułowane w odniesieniu do jakości zostały w sposób wyraźny wyodrębnione w strategii Wydziału (uchwała Rady Wydziału Filozofii Chrześcijańskiej nr 1/11/2012 z 8 listopada 2012 r. w sprawie zatwierdzenia Strategii Rozwoju WFCH na lata 2012 – 2016). Jednym z celów strategicznych jest zapewnienie wysokiej jakości kształcenia, w tym. m.in. wdrożenie i doskonalenie wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia, podnoszenie kompetencji dydaktycznych nauczycieli akademickich i doktorantów, kształtowanie sylwetki absolwenta Wydziału w ramach poszczególnych kierunków studiów, w tym: kształtowanie wiedzy, umiejętności i kompetencji osobowościowych zgodnych z oczekiwaniami społecznymi, rynku pracy oraz w odniesieniu do Krajowych Ram Kwalifikacji; wspieranie samorządności studenckiej; wspieranie inicjatyw naukowych i kulturalnych studentów oraz doktorantów; indywidualizacja procesu kształcenia; rozwój studenckiego ruchu naukowego; dbałość o integralny rozwój osobowości studenta itp.

Zarządzeniem Dziekana z dnia 27 września 2012 r. został wprowadzony Wydziałowy system zapewniania i doskonalenia jakości kształcenia. Należy zauważyć, iż **Wydziałowy system zapewnienia i doskonalenia jakości kształcenia został wdrożony na podstawie poprzednio obowiązującego zarządzenia nr 19/2011 Rektora UKSW z dnia 13 kwietnia 2011 r., co wskazuje na niespójność przepisów wewnętrznych, która jest szczególnie widoczna w odniesieniu do zadań przypisanych poszczególnym organom lub ciałom odpowiedzialnym za jakość kształcenia. Zadania określone w zarządzeniu Rektora zostały wybiórczo przeniesione do zarządzenia Dziekana, co powoduje iż w sposób istotny zostały zawężone.**

Zarządzenie Rektora nr 84/2012 przewiduje powołanie w ramach struktury wydziałowej dwóch ciał, tj. Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia (ocena jakości kształcenia) oraz Wydziałowej Komisji Dydaktycznej (zapewnianie jakości kształcenia).

Decyzją Dziekana z dnia 28 września 2012 r. została powołana Wydziałowa Komisja ds. Jakości Kształcenia na kadencję 2012-2016, do której zadań, określonych w § 5 ust. 3 Zarządzenia Rektora Nr 84/2012, należy: „ocenie organizacji procesu dydaktycznego, analiza dostosowania kwalifikacji absolwenta do potrzeb rynku pracy, regularne kontrolowanie prawidłowego przyporządkowania liczby punktów ECTS, monitorowanie stosowanych kryteriów, przepisów i procedur oceny studentów i doktorantów, monitoring badań naukowych prowadzonych w dziedzinie lub dyscyplinie związanej z danym kierunkiem studiów pod względem zgodności tematyki badań z wykładanymi przedmiotami, sporządzanie wydziałowego raportu samooceny za poprzedni rok akademicki według wzoru opracowanego przez OBJ". W trakcie wizytacji analizie podlegały protokoły spotkań Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia powołanej w nowej kadencji jak również funkcjonującej w poprzednich kadencjach, ponadto do wglądu przedstawione zostały

przygotowany na potrzeby OBJ raport samooceny. Pomimo krótkiego okresu działania Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia w tej kadencji można zauważyć zwiększoną aktywność tego ciała w stosunku do lat ubiegłych. Jak wynika z treści protokołu przyjęty został również harmonogram działań tej Komisji, ponadto zgodnie z treścią protokołu z dnia 16 listopada 2012 r. ma zostać opracowana księga procedur stosowanych na Wydziale, jednak szczegółowy plan prac dotyczących utworzenia tego dokumentu zostanie ustalony w terminie późniejszym.

Decyzją Dziekana z dnia 3 października 2012 r. została powołana Wydziałowa Komisja Dydaktyczna (w składzie której działa 5 Podkomisji dydaktycznych, tj. Instytutu Filozofii, Instytutu Psychologii, Instytutu Ekologii i Bioetyki, Studiów Doktoranckich i Podyplomowych). W składach podkomisji są przedstawiciele interesariuszy wewnętrznych jak i zewnętrznych. Zadania Komisji Dydaktycznej określone zostały w §6 ust. 3 Zarządzenia Rektora i należy do nich „wdrażanie w jednostce procedur służących zapewnianiu i doskonaleniu jakości kształcenia opracowanych przez Uczelnianą Komisję, opracowanie procedur dot. hospitacji zajęć dydaktycznych, wspieranie rad wydziałów w doskonaleniu programów kształcenia, przygotowanie oferty współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym, wskazywanie nauczycielom akademickim metod doskonalenia procesu kształcenia, opracowanie metod poprawy mobilności studentów, doktorantów i pracowników naukowo-dydaktycznych, publikowanie planów działań mających na celu doskonalenie jakości kształcenia i publikowanie raportu z ich realizacji na stronie internetowej Działu Kształcenia”. W trakcie wizytacji przedłożono do analizy sprawozdanie ze spotkania Podkomisji Dydaktycznych Wydziału z dnia 21 listopada 2012 r. Ponadto uzyskano informację, iż w zdecydowanej większości zadania Wydziałowych Komisji Dydaktycznych, będą realizowane dopiero w bieżącej kadencji i w pierwszej kolejności będą obejmowały opracowania procedur dotyczących hospitacji zajęć dydaktycznych.

Ponadto decyzją Dziekana Wydziału z dnia 28 września 2012 r. zostały powołane Grupy Interesariuszy Zewnętrznych dla Instytutu Filozofii, Instytutu Psychologii, Instytutu Ekologii i Bioetyki.

Monitorowanie jakości kształcenia realizowanego na Wydziale dokonywane jest przede wszystkim poprzez studencką ocenę przedmiotów, hospitację zajęć, okresową ocenę nauczycieli akademickich, monitorowanie procedur dyplomowania, monitorowanie wyników końcowych studiów magisterskich, okresowy przegląd planów i programów. Ponadto Wydziałowa Komisja ds. Jakości Kształcenia została zobligowana do przygotowywania raportów samooceny za poprzedni rok akademicki według wzoru opracowanego przez OBJ.

W trakcie wizytacji zostały przedstawione do wglądu następujące raporty:

- *raport z badań „Studenci UKSW o swojej uczelni” dla pierwszego roku studiów stacjonarnych wszystkich kierunków studiów, 2008 r., opracowany przez Biuro ds. Kształcenia UKSW,*
- *raport samooceny Wydziału sporządzony przez Wydziałową Komisję ds. Jakości Kształcenia za rok akademicki 2010/2011,*
- *analiza prac dyplomowych i magisterskich w 2010/2011,*
- *analiza wyników końcowych studiów magisterskich prowadzonych w WFCh za rok akademicki 2010/2011,*

- *raport z badania jakości organizacji kształcenia, przygotowany przez Katedrę Metodologii Badań Socjologicznych Instytutu Socjologii WNHIS UKSW w 2010 r.*

Z informacji uzyskanych w trakcie wizytacji (m.in. podczas spotkania z pracownikami Biura Karier) wynika, iż od dnia 1 października 2012 r. odpowiedzialne za badanie losów absolwentów jest Biuro Karier. W ubiegłym roku rozpoczęto przygotowania do przeprowadzenia pilotażowego badania losów absolwentów w ramach projektu pt. „Badanie Losów Zawodowych Absolwentów UKSW 2011/2012” (pierwszy pomiar po 6 miesiącach od momentu zakończenia studiów). Uzyskane wyniki badania karier absolwentów studiów I, II stopnia oraz jednolitych studiów magisterskich zostaną zestawione z rezultatami uzyskanymi w wyniku badania pracodawców (przygotowano stosowne ankiety dla obu grup). Natomiast przygotowanie całościowego raportu z tego badania zaplanowano na wrzesień 2013 r. W toku oceny na Wydziale przedstawione zostały również ankiety, które zostały skierowane do absolwentów Wydziału. Wyniki monitorowania losów zawodowych absolwentów dopiero będą opracowywane.

Działania w zakresie gromadzenia i analizy danych podejmowane na Wydziale nie mają jeszcze charakteru kompleksowego i systematycznego a dokumentacja gromadzona i analizowana nie jest w pełni kompletna. Odnosi się wrażenie, iż większość analiz przygotowywanych jest na potrzeby uczelnianych jednostek odpowiedzialnych za zapewniania jakości kształcenia i nie stanowi immanentnego elementu wydziałowego systemu. Działania korygujące bądź naprawcze w badanych obszarach podejmowane są w zależności od potrzeb, z reguły na poziomie rozstrzygnięć Rady Wydziału lub decyzji Dziekana i w zdecydowanej części uwarunkowane są zmianami w przepisach powszechnie obowiązujących, niż wynikami przeprowadzanych analiz.

Ocena końcowa 8 kryterium ogólnego ² ZNACZĄCO

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryterium szczegółowego

- 1) **W Uczelni istnieje rama prawna umożliwiająca funkcjonowanie wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia, jego rozwój, a także w przyszłości doskonalenie. W trakcie oceny zidentyfikowano jednak niespójność przepisów wewnętrznych w odniesieniu do zarządzenia Dziekana, wydanego na podstawie uregulowań już nieobowiązujących.**
- 2) **Obecnie planuje się wdrożenie procedur zapewnienia jakości, o których mowa w §6 ust. 3 pkt. 1) zarządzenia nr 84/2012 Rektora Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie z dnia 20 grudnia 2012 r., które w zdecydowany sposób wpłyną na działania podejmowane w ramach wydziałowego systemu zapewniania i doskonalenia jakości kształcenia.**
- 3) **W strategii Wydziału zostały przyjęte wyraźne cele jakościowe związane z wysokim poziomem kształcenia oraz wewnętrznym systemem zapewniania jakości kształcenia.**
- 4) **Działania w zakresie gromadzenia i analizy danych nie mają jeszcze charakteru kompleksowego (tj. nie są jednakowo realizowane w odniesieniu do studiów I, II, III stopnia oraz studiów podyplomowych), a także z uwagi na reorganizację systemu w grudniu 2012 r. nie obejmują jeszcze wszystkich czynników mających wpływ na jakość kształcenia.**

9. Podsumowanie

Tabela nr 2 Ocena spełnienia kryteriów oceny instytucjonalnej

L.p.	Kryterium	Stopień spełnienia kryterium				
		wyróżniająco	w pełni	znacząco	częściowo	niedostatecznie
1	strategia rozwoju		X			
2	wewnętrzny system zapewnienia jakości		X			
3	cele i efekty kształcenia na studiach doktoranckich i podyplomowych oraz system ich weryfikacji ⁴		X			
4	zasoby kadrowe, materialne i finansowe		X			
5	prowadzenie badań naukowych	X				
6	współpraca krajowa i międzynarodowa		X			
7	system wsparcia studentów i doktorantów ⁵		X			
8	przepisy wewnętrzne normujące proces zapewnienia jakości kształcenia			X		

Wydział Filozofii Chrześcijańskiej Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego posiada daleko idące możliwości rozwoju. Przygotowana analiza SWOT precyzyjnie oddaje sytuację Wydziału analizowaną w ramach niniejszej oceny instytucjonalnej.

Jako mocną stroną Wydziału wymieniono m.in, WSZIDJK, jest to ważny element prawidłowo skonstruowany, jednak do pełnego wdrożenia w życie wymaga jeszcze sporo pracy, polegającej głównie na przekonaniu do celowości tych działań, zarówno kadry, jak

⁴ Jeżeli w jednostce prowadzone są tylko studia doktoranckie wpisujemy i oceniamy „cele i efekty kształcenia na studiach doktoranckich”. Jeżeli prowadzone są tylko studia podyplomowe wpisujemy i oceniamy „cele i efekty kształcenia na studiach podyplomowych”. Jeżeli nie są prowadzone żadne z tych studiów w rubryce oceny wpisujemy „nie dotyczy”.

⁵ Kryterium 3 i 7 należy skorelować.

i studentów oraz słuchaczy. Ważnym elementem w ocenie Wydziału jest potwierdzona współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym i nowoczesna baza dydaktyczna. Wśród szans prawidłowo identyfikuje się położenie w mieście stołecznym oraz rozwój współpracy międzynarodowej połączonej m.in. z pozyskiwaniem środków na badania. Zasadniczym zagrożeniem wewnętrznym jest zbyt wolny rozwój kadry. Ważnym zadaniem jest utrzymanie posiadanych uprawnień akademickich i uzyskanie ich w dyscyplinie ochrona środowiska. Przeprowadzona wizytacja nie potwierdza braku współpracy z przedsiębiorstwami. Zdecydowana większość zagrożeń, zarówno wewnętrznych i zewnętrznych, ma charakter administracyjno-ekonomiczny, często wynika z czynników niezależnych od Wydziału i dotyczy większości tego typu jednostek.

W odpowiedzi na raport z wizytacji przeprowadzonej w dniach 28 lutego – 2 marca 2013 r. prorektor ds. studenckich i kształcenia nie wniósł zasadniczych uwag do oceny zawartej w tym dokumencie.

Władze Uczelni przychyliły się do uwag dotyczących niepełnego udziału wszystkich grup interesariuszy wewnętrznych w budowaniu wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia i jednocześnie zadeklarowały podjęcie działań mających na celu włączenie wszystkich pracowników w ten proces i usprawnienie systemu przekazywania informacji na Wydziale.

Zasadnicza część odpowiedzi koncentruje się wokół kryterium nr 8 dotyczącego wewnętrznych przepisów normujących proces zapewniania jakości kształcenia, a w szczególności niespójności Zarządzania Dziekana z przepisami obowiązującymi w tym czasie w Uczelni. Władze Wydziału prowadziły prace równoległe z działaniami Uczelni, zmierzającymi do zmiany przepisów ogólnouczelnianych regulujących zasady działania wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia. Na Wydziale przygotowano dokument, który był dostosowany do nowelizacji przepisów na Uczelni. Jednak wejście w życie przepisów ogólnouczelnianych znacznie się opóźniło i stąd powstała rozbieżność. Należy zatem uznać, że działania podjęte na Wydziale wynikały z dużego zaangażowania Władz Wydziału w doskonalenie systemu zapewniania jakości kształcenia, a także troski o możliwie jak najszybsze wdrożenie działań wynikających z nowych regulacji ogólnouczelnianych. **Stanowi to przesłankę do podniesienia oceny tego kryterium na W PEŁNI.**

Kryterium	Stopień spełnienia kryterium				
	wyróżniająco	w pełni	znacząco	częściowo	niedostatecznie
przepisy wewnętrzne normujące proces zapewnienia jakości kształcenia		X			

Przewodniczący Zespołu Oceniającego
Dr hab. Krzysztof Pulikowski